

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cl. B.

10. telefon: 9-77. Havonta 110 évre 60 földre: félre 1 detések KELET dóság eg. Cikkekink rás megje

Dr. R. M. setter Robert Budapest Diszter 2. I e

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPLAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el.

Ara 5 lej

megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szegei Ernő, Strada Matei Múlo 5.

Péntek, 1935. május 10.

5695. EV. IJAR 7.

XVIII. EVF. 103. SZAM.

VILAG TUKRB

Kiáltó némaság

A németországi zsidóságra a szenvedések és megpróbáltatások újabb lavináját zúdította rá a nemzeti szocialista rezsim. A súlyos belső sebek hajdulását kifelé háborús gyvercsüörtetéssel, befelé a megmaradt maroknyi zsidó közösség újabb sanyargatásával próbálja tulkiabálni a náci-uralom.

Németország népe önkényuralom igája alatt nyög és e nyögés elfojtására való az égbekiáltóan igaztalan rendeleteknek szörnyű sorozata, mely az egyre kritikusabb németországi belviszonyok felől igyekszik elterelni a közfigyelmet.

Ha a világ a zsidók ellen irányuló intézkedésekből próbálna megítélni Németország mai helyzetét, azt kellene hinni, hogy a Harmadik Birodalom legkardinálisabb létkérdése a zsidókérdés és a német nép legnagyobb gondja a zsidók helyzete. Logikusan legalább is erre kellene következtetni, mert a zsidókra vonatkozó rendeletek sokasága nem 400 ezer, hanem legalább is többmillió főnyi zsidó tömeg súlyos jelenlétét tételeznék fel.

A világon azonban mindenki tudja, hogy nem ez a helyzet. Valójában a zsidókérdés a legkisebb jelentőségű és legkevésbé életbevágó gondja Németországnak. Nem is azért akarja megfosztani Hitler kormányja a német zsidókat állampolgári jogaitól, nem azért szítja a gyűlöletet e kis, agyonsanyargott zsidó közösség ellen, mintha ténylegesen néma ez a zsidó lakosság a hetvenmillióss németek — hisz mindenkiből kiforgatták már ötlet —, hanem azért, mert amíg él és lélegzik ez a zsidó közösség, addig könnyen használható célpont az egészen más forrásokból feltörő elégedetlenség és keserűség levezetésére.

Háborús fenyegetés kifelé, száraz pogrom befelé, — ez a mai német politikai taktika, mely látszólag a Harmadik Birodalom erejét mutogatja, valójában kétségbeesett erőfeszítése és manőverezése egy rezsimnek, melyet súlyos belső és külső feszültség fojtogat.

Minél fojtogatóbb ez a feszültség, annál keményebb és égbekiáltóbb kell hogy legyen a zsidók elnyomatása. Így kívánja ezt a hitleri rémuralom érdekeparancsa.

Ezért tartogatta tarsolyában Hitler a zsidók állampolgárságáról szóló törvényt, ezért halasztott el számos intézkedést ellenük, mert tudta, hogy szüksége lesz még ezekre, tudta, hogy ezekkel újabb flasztromot kell még raknia a Harmadik Birodalom belső seibeire.

Ennek a flasztromnak hivatását próbálja betölteni a hitlerista rezsim legújabb merénylete, amellyel a szólás jogától fosztja meg a zsidókat. Az élethez való jogot már elrabolta tőlük, most a nyelvüket akarja kitépni. Hangjukat akarja elnémítani, hogy ezáltal láttassa meg a nagy, kiáltó különbséget az árja és nemárja sors között.

A német propagandügyi minisztérium rendeletet tett közzé, melyben megtiltja azon zsidó csoportok vezetőinek nyilvános gyűléseken való felszólalását, akik a zsidóknak német hazájukban való maradását propagálják. A tilalom többek között Bruno Woyda-t, a liberális zsidók ismert vezéralakját és Bruno Weil-t, a zsidó hitű német állampolgárokat „Centralverein“-jának alelnökét is érinti.

De még súlyosabban és fájdalmasabban érte a német zsidókat az a rendelet, mely Martin Bubert, a németországi zsidóság legkiemelkedőbb szellemi vezérét fosztja meg a szólás jogától. Martin Buber Hermann Cohen halála óta a német zsidóság legrepresentatívabb alakja. Amikor megkezdődött a zsidók ellen a nemzeti szocialista irtóhadjárat, miként rabbi Jochanan ben Zakkaj Jeruzsálem ostroma idején Javnébe mentette át a zsidó szellemiséget, a zsidó tanházat, ekként Martin Buber Frankfurtban emelt centrumot a zsidó szellemnek és a zsidó tudásnak. Létrehozta és a mai napig vezette a „Zsidó Tanházat“, mely a német zsidóság szellemi megújulásának szolgálatában állott.

Hitler tanult Titusztól és Hadriánusztól. A római zsarnokok sem elégedtek meg a zsidó élet elpusztításával: a lelket, a szellemet, a szót is el akarták fojtani. Rabbi Akibának és a többi mesetereknek megtiltották a Tan terjesztését. Megtiltották, hogy tanítsanak, megtiltották, hogy beszéljenek a néphez. Némán jártak a mesterek a nép, a tanítványok között. Aki beszélni és tanítani

Titulescu valósággal csodákat művel

mondotta Boncour volt francia minisztereinek a tiszteletére rendezett banketten. Tevlik Aras török külügyminiszter a Balkán-konferencia jelentőségéről

Ma nyílik meg Bucuresztiben a Balkán-konferencia

Bucuresti, május 9. Ma reggel 8.15 órakor érkezett a fővárosba az a különvonat, amely Maximos görög külügyminiszter és Jettics jugoszláv miniszterelnököt hozta a Balkán-konferenciára. Jettics kíséretében vannak Purics államtitkár, Markovics követségi tanácsos, Goics kabinetigazgató és mások. Maximos kíséretét Sachelaropulos ankarai görög követ, Pipinaris kabinetigazgató, Hagi Vasiliu titkár és Aritachis volt miniszter. A magas vendégeket a határnál Collas bucaresti görög követ, Cuza Hotta a sajtóbizottság részéről, valamint a helyi hatóságok fogadták. Tevlik Aras török külügyminiszter, aki délelőtt 11 órakor érkezett a fővárosba, a következő nyilatkozatot adta az Adevárulnak:

A török külügyminiszter nyilatkozata

Rendkívül örvendek, hogy viszontlátom az Önök országát és külön örömmre szolgált, hogy a tengeren jöttem, amely összeköti országainkat. Legmélyebb hódolatomat fejezem ki Románia uralkodója előtt, valamint továbbítom a török köztársaság elnökének üdvözlését a nemzeti ünnepek alkalmából, amelyen lesz szerencsém résztvenni. Üdvözlöm a román népet és teljes szívemből részt akarok venni örömeiben.

Ami utam célját illeti, az ismert Önök előtt. Még a mai nap folyamán tájékoztatom magam a Balkán-szövetség tanácsának konferenciája programjáról, amely természetesen foglalkozni fog azokkal a számos és fontos problémákkal, amelyek az európai diplomácia napirendjén vannak. Gazdasági kérdésekkel is foglalkozni fogunk, amelyek szintén nagy fontossággal bírnak. Önök, akik elejétől fogva követték a Balkán-konferenciák elvét, láthatják a Balkán-szövetség hasznosságát és tényleges jelentőségét.

A török külügyminiszter a bucaresti konferencia befejezése után Genfbe utazik.

Tegnap este Titulescu fogadást rendezett a külügyminisztériumban Paul Boncour tiszteletére amelyen több miniszter, Tatarescu-val az élén, a törvényhozó testületek elnökei, a diplomáciai kar és számos előkelőség vettek részt.

A francia-román barátság Titulescu tiszteletére üdvözölte a vendéget, majd hangsúlyozta, hogy mikor két nemzet között egyik a másrésztől olyan érdeklődéssel van, hogy egyik boldogsága nem képzelhető el a másik nélkül, mikor két nemzet között olyan vonalom van, hogy bármelyik közülük úgy franciának, mint romának tekintheti magát Franciaországban, illetve Romániában, akkor a két nemzetet összekötő egyezmény és politikai valóság között olyan nagy távolság van, mint az anyaszeretet és az anyakönyv között. A külügyminiszter, miután rámutatott a két ország közötti szoros kapcsolatokra, így fejezte be: Tehát az ön személyét az ön hazájának tekintve emelem poharam a francia köztársaság elnökének egészségére és izom Franciaország prosperitására, valamint az ön személyes boldogságára, kedves elnököm és barátom!

Boncour meleg szavakban válaszolt. Kiemelte, hogy Románia és Titulescu csodákat művelnek, mert megszüntetik a távolságot és az időt. Majd rámutatott a Franciaország és Románia közti barátság szerepére az európai béke fenntartásában és így fejezte be: Előbb 20 éves politikai multadrol beszéltél, enged meg, hogy arra emlékeztesselek, hogy 11 évet együtt éltam át veled.

A vendég politikusi végül a királyt és Romániát éltette.

A Curentul szerint Titulescu tegnap hosszas megbeszélést folytatott Paul Boncourral a külpolitikai kérdésekről.

Fényes ünnepség keretében adták át az angol uralkodópárnak a törvényhozás hódoló feliratait

London, május 9. A parlament Westminster csarnokában ma fényes ünnepség keretében adták át a királyi jubileum alkalmából a törvényhozás hódoló feliratait. Az uralkodópár és a királyi hercegek díszmenetben érkeztek a palota elé, amelynek előterében heroldok kürtszava jelezte a felségek érkezését. A királyi pár a Westminster-csarnokban helyet foglalt a bibornennyezetes

trónuson. Ekkor a lordkancellár megjelent a trónus előtt, féltérde ereszkedett és átnyújtotta a lordok házában hódoló feliratát. Ezt követően ugyanezt tette az alsóház speakerje is. A törvényhozás hódoló feliratait hosszú életet kívánnak az uralkodónak és hangoztatják azt a meggyőződést, hogy a windsori uralkodóház az idők végeztéig urakodni fog a világbirodalom hú népei felett.

mert, annak nyelvét vágták ki, husát szakították szét és máglyatüzön perzseltek fel.

Kétezer esztendő után Hitler megismételte Titusz és Hadriánusz művét. A nemzeti szocializmus legbensőbb lényege parancsának engedelmeskedni, amint a szótól, a beszéd-től tiltotta el Martin Bubert és társait. Újabb bizonyossága ez annak, amit már régóta tudunk és amit a hitleri uralom helytartói sem tagadnak, hogy ez a mozgalom, ez a rezsim a szellem helyett a szellemtelenséget, az eszme helyett az erőszakot, a haladás helyett a barbár sötétséget ültette trónra Európa közepén.

Ez a tilalom méltán sorakozik a könyvégetés, a sterilizálás, a vérvizsgálat alchimista módszerei mellé. Ezzel a rendelettel bezáródik a kör és beteljesedik az új közép-kor, melyet Európa egyik legcivilizáltabb és legnagyobb népe ültetett önmagára. Új némaság országa lesz a német birodalom.

A némaság rettenetes országa, melyben nemcsak a zsidó szót, hanem minden szépség, minden igazság hangját némaságra ítélt az önkény.

E némaság azonban tulordít Németország határain és a némaság kiáltó hangját hallja a világ.

Nem az első némaságra-ítéltetés ez a zsidó nép ezredéves történetében. Kétezer éves száműzetésünkben egyetlen fegyverünk a hang volt. A szó, mely a szellem és lélek tolmácsa. Ezt a fegyvert számtalanszor akarták kiütni kezünkől. Számtalanszor itélték halálra ezt a szellemet és némaságra ezt a hangot. Hányszor törtek Ézsau-kezek Jákob hangjára.

A Tituszok megsemmisültek az Ézsau-kezek elporladtak. A hang azonban él. Tulélték őket millió máglyán és vérpadon. Tulszárnyalta kezüket ezer pusztító hadjáraton. El lehetett némitani, de sohasem elfojtani. Míg él a Szellem — élni fog a hang is. (d. h.)

Az irányított gazdaság

A gazdasági liberáliszmus korának kétségkívül bealkonyodott. A „laissez faire, laissez passer“ elve, amelyre az elmúlt század második felének gazdasági élete, prosperitása, a szabad gazdasági és kereskedelmi forgalom, a gazdasági élet nemzetközi összefüggései épültek, ma már a múlté. Az államok és nemzetek vezetői kétségbeesetten igyekeznek a világháború által megsemmisített rend romjain egy új gazdasági világot felépíteni, amelyben az egyén gazdasági szabadsága és tevékenységbe egy, az állam szervei által irányított rendszerbe iktatódik.

Ezről a világszerte aktuális kérdéstről tartott előadást a párizsi egyetem jogi fakultásán Virgil Madgearu, volt román pénzügyminiszter, a fakultás világhírű professzorai: Charles Rist, Levy, Lescouve, Ullmann, Eisemann, Gide és Charles Auboin jelenlétében. Madgearu kifejtette, hogy a gazdasági élet irányítása nem tanulmányi tárgy többé, hanem megvalósítás alatt álló világszeme, még azokban az országokban is, amelyek elvben megőrizték a gazdasági liberáliszmus hagyományait. Az irányított gazdaságban három tendencia állapítható meg:

1. A gazdaságnak olyszerű irányítási rendszere, amely igyekszik a gazdasági problémák megoldását koordinálni és a gazdasági életben felsőbb szervek által ellenőrzött állandóságot biztosítani. E cél megvalósításának szolgálatában állanak az egyes országokban teremtett felsőbb gazdasági tanácsok.

2. A tekintélyi elv alapján irányított gazdaság, amely egyedül kívánja irányítani a gazdasági élet egész vérkeringését. Ebből a rendszerből egyes nacionalista irányzatok az összes társadalmi és gazdasági kategóriák szolidaritásából kiindulva az állam általános megreformálásának alapját teremtették meg. Az irányított gazdaságnak ezt a típusát találjuk meg a fasiszta Olaszországban és a nemzeti szocialista Németországban. Ez utóbbi például mezőgazdasági termelését katonai szigorúsággal és fegyvellemmel végrehajtott intézkedések útján igyekszik talpraállítani.

3. Az alkotmányos irányított gazdaság, amely a demokratikus országokban van kialakulóban, olyan intézkedések keretében, amelyek a gazdasági egyensúly helyreállítására és a nemzetgazdaság ujjaépítésére irányulnak. Ezt a rendszert alkalmazzák Anglia és Amerika.

Madgearu alaposan ismertette az egyes rendszerek jogi struktúrája közötti különbségeket, majd rámutatott arra, hogy az összes irányított gazdasági formák, a legprimitívebbtől a legfejlettebbig, abból a megfontolásból indulnak ki, hogy az államnak a gazdasági életbe való ötletszerű beavatkozásait — amelyek rendszerint visszafelé sülnék el — előre elkészített tervek alapján működő meghatározott célokat követő aktív irányítási rendszerrel váltásák fel. Az államnak a gazdasági processzusba való beavatkozása elkerülhetetlen. Maguk a magángazdasági tényezők kéri ezt a beavatkozást olyan országokban is, amelyek kitarították a liberális gazdaság hagyományai mellett. Az államhatalom egyre gyakoribb beavatkozásának sikertelenségét tette azután akuttá annak szükségességét, hogy ezeket a beavatkozásokat megszervezzék és racionalizálják.

Az irányított gazdaság elsőrendű törekvései közé tartozik valamely gazdasági csoportnak, mint a társadalmi szervezet alapjának felismerése és ennek a nemzetgazdaságba való jogi és alkotmányos beiktatása. Ez a folyamat államról-államra más és más formákat ölt és így más és más irányítási típus kialakulására vezet. A gyakorlatban végül is új jogforrások te-

Select Mozgó

Shirley Temple

Délután 11 órakor matiné Sully Simphonie és Mickey Maus

legújabb szenzációs filmje:

Pénteken! Babszem kisasszony kalandjai

matiné helyárakkal, vigjátékokból

remtődnek, amelyeknek intézkedési végrehajtó erővel bírnak és amelyek szabályozzák a gazdasági folyamatot.

Érdekes, hogy az összes irányított gazdasági rendszerek a magántulajdon és a magánkezdemenyezés elvének tiszteltben tartását proklamálják. A gyakorlatban azonban a kapitalista termelési rend ezen alapelvei jelentős módosításokat szenvednek. A magánkezdemenyezés bizonyos megszorításoknak van alávetve. Bárhol is mutatkozna elégtelennek ez a kezdeményezés, az állam ragadja magához az iniciatívát. A második megszorítás arra az axiómára épül fel, hogy abszolút magánérdeki gazdasági tény nem létezik, minthogy minden gazdasági akciónak társadalmi visszahatásai vannak. Ebből következik az államnak azon joga és kötelezettsége, hogy mint a kollektivitás képviselője irányítsa, szabályozza és ellenőrizze a magánkezdemenyezést. A magántulajdon nem jog csupán, hanem kötelesség is, gyakorlását tehát társadalmi funkciója határozza meg.

Az irányított gazdaságok közötti külön

ségek különösképpen politikai sikban mutatkoztak meg. A tekintély elve alapján irányított gazdaság a demokratikus kormányzati formák kiküszöbölésével egyidejűleg alakult ki. A gazdasági rendben végbement változásokat új politikai rezsim előzte meg, amelyben az összes gazdasági és társadalmi életformák a kormány szuverenitásának vannak alávetve. Ez a rendszer a totális államban nyert kifejezést. Másrészt az alkotmányosan irányított gazdasági rendszer azt bizonyítja, hogy a gazdasági élet irányítása alkotmányos demokratikus állam keretei között is lehetséges. A gazdasági és társadalmi újjáépítést célzó tervgazdaságok kidolgozása és alkalmazása nem vonja maga után az alkotmányos rend megváltoztatását. Annak, hogy alkotmányos-demokratikus államokban az irányított gazdaságot meg lehessen valósítani, egyetlen előfeltétele az, hogy az alkotmány alkalmazható legyen a változó gazdasági, társadalmi és politikai helyzetekre.

„Európa 2—3 éven belül teljesen elszegényedik“

Az intelligencia válságában látja a mai európai helyzet okozóját a Figaro főszerkesztője, Lucien Romier érdekes előadása

Bucuresti, május 9. (Az Uj Kelet tud.) A főváros külföldi vendégeinek tegnap esti előadására a legelőkelőbb bucuresti közönség gyűlt egybe az Ateneul Românban, mely lelkesen ünnepelte őket. Lucien Romier, a Figaro főszerkesztője emelkedett szólásra. Beszédét szellemesen azzal kezdte, hogy Titulescu már veszedelmes népszerű kezd lenni Európában. A franciák irigyelni fogják a románokat, mert a világ legjobb francia szónoka nem francia, hanem Titulescu személyében román.

Beszédében az intelligencia válságával foglalkozik Lucien Romier. A háború után — mondotta — az intelligenciát egyre jobban uralta el a hasznossági elv a politikai, gazdasági és pénzügyi erők szolgálatában. Igazi hivatása: kulturális szerepe az élet ideálisátételének szolgálatában egyre kisebbedett. Így az intellektuális ideálokat lassan-lassan materialista, nemzeti vagy szocialista eszmék váltották fel.

A gazdasági nacionalizmus, amelyet most Európa összes államai gyakorolnak, állandó nyugtalansághoz és zavarokhoz vezet. Európa elszegényedése a legközelebbi két-három év alatt még végtesebb arányokban fog kibontakozni. Az összes szellemi értékek, eszmei célkitűzések és tiszta tudományos értékek látható elsoványodása és visszafordítása ugyancsak ennek az állapotnak következményei.

A rögtörzések korában élünk. A szellem megszokta, hogy betöredjen a pillanatnyi megfontolásoknak, miként a számítások is azok, amelyeket ezek a megfontolások szolgálnak. Az összes korszakalkotóknak jelzett nagy eszmék egyidőben ütköztek ugyanebbe a jelenségbe. Az eredmények láthatók. Elsősorban nyilvánvaló a mai társadalomnak a tehetetlensége, hogy igazi civilizációt dolgozzon ki és szervezzon meg. Az összefüggéstelen és pillanatnyi rögtörzések középette élünk. Nem tudjuk, hogy milyen

morál vezet bennünket. Nincs se kapitalizmus, se szocializmus. Már az állam fogalma is elvész a különböző érdekcsoportok közötti ellentétek harcában. Nincs olyan eszme, amely egybefűzné az embereket, együttműködésre ösztönöznék őket, hanem csak olyan, amely elválasztja egymástól őket. A klasszikus iskola hagyományait elhagyták.

A mai ember új ideálnak és új mítoszoknak keresésén fáradozik. Csak hogy a szellem annyira megzavarodott a hasznossági törekvésekben, hogy ma már képtelen az idealista újjászülésre, a közvetlen érdektől való elvonatkozásra.

Ha az észnek a hasznosság előtt való behódolása tovább folytatódik, összeomlik az igazi tudomány és következtésképpen az igazi előrehaladás, amely a kutatásokban tárgyilagosságot tételez fel. Megsemmisül minden előrejelzés és minden emberi együttműködési rendszer.

A szolidaritás hiánya

Az emberek közötti kapcsolatok az egyének, a csoportok, a nemzeteknek a pillanatnyi és egyéni érdekeken felüli szolidaritásához vannak kötve. Az általános szempontok hiánya és a népek érdekeinek kormányzásánál előtérbe nyomuló egyéni érdek az embe-

rőség gazdasági jövőjét is kompromittálják. A politika semmi tartósságot nem alkothat, ha nem a kultura princípiumain táplálkozik, mely előrelendíti a kiválasztottak lelkesedését és az egyén polgári odaadását. Semmilyen intézmény nem maradhat fenn olyan emberi kapcsolatokban, amelyeknek mincse más céljuk, mint a pillanatnyi érdekek utáni hajszá. Az ezután következő tiz esztendő sorsdöntő lesz. Ha az ész lemond mindenről és tehetetlenül átengedi uralmát, a társadalmak olyan szétzüllés felé fognak haladni, amely anyagi jólétet esetleg teremthet, de csak a szellemi javak rovására. Ha azonban az ész birodalma érzékeli el, akkor hatalmas új jászülést fog kibontakozni. Hogy a szellem visszaszerezze szuverenitását, meg kell nyilatkoznia mindenki előtt és mindenkivel szemben. És meg kell határoznia saját törvényeit, saját ítéleteit.

Vissza kell térniök a minőségnek a mennyiség fölötti szupremáciájához, az ember nagyobb értékéhez az áru pillanatnyi értéke fölött, a tartós alkotásnak a muló alkotás fölötti és az életideálknak a könnyű élet vagy fölötti diadalához.

Romier beszédét, amelyet mikrofonon is továbbítottak, nagy lelkesedéssel és ünnepi hangon fogadta a közönség.

Siralmas kudarcot vallott a vaidisták akciója Bukovinában

Az összes bukovinai nemzeti parasztpárti szervezetek kitaranak a párt mellett

Bucuresti, május 9. (Az Uj Kelet tud.) A „Zornic” jelentése szerint a vaidisták szervezkedési kísérletei a bucovinai megyékben teljes kudarcot vallottak. Voicu Nilesco végiglátogatta a bucovinai városokat, érintkezésbe lépett a nemzeti parasztpárt néhány kizárt emberével és ezeknek segítségével igyekezett különböző szervezeteket teremteni. Voicu Nilesco erőfeszítései azonban eredménytelenek maradtak. A nemzeti parasztpárt keretei hiányosan kitarítottak a párt mellett s elvetették a numerus valachicus jelszavát. A suceavai és storozineti nemzeti parasztpárti szervezetek néhány nappal ezelőtt tartott kongresszusán nyilvánvalóvá vált, hogy a

párt tagjainak megsemmisítő többsége nem engedte magát tévútra vezetni a szélsőjobboldali jelszavakkal.

A két pártszervezet kongresszusa egyhangú határozati javaslatot szavazott meg, a tagok bizalmát fejezve ki a párt központi vezetőségével szemben. A storozineti kongresszuson Sauciu Saveianu volt miniszter, a nemzeti parasztpárt bucovinai vezére, részletesen ismertette a vaidisták mozgalmának politikai hátterét és rámutatott arra, hogy a párt szívesen mond le azokról, akik a maguk személyes érdekeit a közérdekek fölé helyezik.

Memorandumban kérik a targumuresi kereskedők és iparosok a város vasúti forgalmának megjavítását

Targu-Mures, május 9. (Az Uj Kelet tud.) Mint beavatott forrásból értesülünk, a targumuresi kereskedők és iparosok, egy régi problémának, a széki főváros borzalmas közlekedési viszonyainak megjavítása érdekében memorandummal fordulnak az illetékesekhez.

A részletes beadvány, megállapítja, hogy Targu-Mures városa a menetrend széles változásai következtében, mindig kiesik a fővonal forgalmából. A legjobb vonatok, így azok, amelyek a fővonalon közlekednek (pl. Rapid—Ardeal) nem találhatnak soha összeköttetést Feldioara—Räzboienin Targu-Mures felé.

Eppen ezért, hogy Feldioara—Räzboienin keresztül kedvezőbb összeköttetései legyenek a széki fővárosnak, azt kérik a memorandumban a kereskedők és iparosok, hogy azon gyorsvonatok egyike, amelyek jelenleg az Oradea—Cluj—Feldioara—Teius—Brasov—Bucuresti vonalon közlekednek, ezután Feldioaran keresztül Tg.-Mures—Toplita—Petru Rares—Brasov—Bucuresti vonalon fusson. Ez az intézkedés a

memorandum szerint nemcsak az ezen a vonalon élő utasok kényelmét szolgálja, de megkönnyítené a fővonal forgalmát is és megnövelné az ezen a vonalon levő fürdőhelyek (Sovata, Tusnad, Borsec) idegenforgalmát.

Másodsorban azt kéri a beadvány, hogy Targu-Mures és Feldioara között motorosvonatokat vezessenek az illetékesek be, mint ahogy az már Cluj és Dej között régen megtörtént, annak ellenére, hogy annakidején az első motorosvonatok beindulásánál ez a vonal kapott először kötelező és eddig be nem váltott ígéretet.

Végül azt kéri a beadvány aláírói, hogy Targu-Murest Sängeorgiul de Mures fürdőhelyen keresztül még idejében felvegyék az ötven százalékos vasúti kedvezménnyel ellátott fürdő- és üdülőhelyek közé, hogy ezáltal a széki főváros idegenforgalma megsokszorozódjon.

A targumuresi kereskedők és iparosok összessége éppen ezeknél a fontos problémáknál fogva, érdeklődéssel várja a beadvány sorsát. (b. b.)

1935 május 12-én

lesz meglátva az Ujságirósorsjáték huzása

Még mindig vásárolhat sorsjegyet

Egy sorsjegy 50 lei

Nyeremények:

Főnyeremény 250.000 Lei
1 nyeremény 50.000 Lei
2 nyeremény 25.000 Lei
4 nyeremény 10.000 Lei

El ne mulassza a kínálkozó alkalmat!

40 ÉV OTA

Dr. GRÜNWALD SANATORIUMA

Sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti osztályokkal, mérsékelt és általános árákon

Legmodernebbül berendezett Röntgen- és vegyi laboratóriumok.

Belgyógyász-diagnosztikai és diétás osztály. Szabad orvosválasztás. — Klinikai osztály napi 8 pengő.

Rádium-

kezelés

Budapest, Vilma Királyné-ut 11-15

Telefon J. 462-59.

Abesszin cáfolja eser

Foly

Róma, május 9. T. hogy a közkeletű A. dón folyik a hadisz. felé. Eddig máris leg. fegyvert és hadianyag. pések Abessziniába. fet abban az irányban. spanyol, belga, svéd é. részt.

Az olasz lapok állít. gol lapok közlik az a

A négyilkolt egy

Amikor valaki több

Bécs, május 9. A W. rint Németországot r. ság tartja izgalomb. egyik bizalmas munk. áldozatul. Az elmúlt. Johant, az aviatikai k. ját, Berlinton 20 kilom. erőben holtan talált. szocialisták uralomra. hadügyminisztérium t. ben a minőségében a. pártnak tett értékes k. Később Göring a párt. dájának vezetésével. aki kivált a minisz. pártban elfoglalt helyz. hogy bosszút álljon n. gáján, akikkel nem

Uránia Mo. Szines S

Előadás

A paleszt öngyilk vonulá

Közös konferenc. gazdák. Tulp

Jeruzsálem, május. palesztinai klálcionis. közli vezetőhelyen. Cionista Szervezetből. lap szerint ez a lépé. ság a revizionisták. ugyanaz a végzet vár. kon teljesedett be, a. a Cionista Szervezet. tüntek a zsidó életb. szemrehányásokat te. akik — ugymond — a cionista építőmunk. ritkoztak, hogy sékel. resszusi választásoko. ciót üzennek a kong.

Schal

A zsoláros egészség. Az anya egészség. Moltke, a tolvaj egész. Pétervár egészség. Varsó egészség. Moszkva egészség.

CULTURA K. Cluj, Str. Memor.

Abesszinia kormánya kategórikusan cáfolja a nagyarányu fegyvercsempészésről szóló olasz jelentéseket

Folynak az olasz csapatzállítások Afrikába

Róma, május 9. Több lap arról ad hírt, hogy a közelkeleti Aden kikötőjéből állandóan folyik a hadiszercsempészés Abesszinia felé. Eddig máris legalább ezer tonna sulyu fegyvert és hadianyagot juttattak be a csempészek Abessziniába. Bizonyítékok maradtak fel abban az irányban, hogy a csempészésben spanyol, belga, svéd és német cégek vesznek részt.

Az olasz lapok állításaival szemben az angol lapok közlik az abessziniai kormány tá-

jeleztetőjét, amely szerint az utóbbi idők folyamán — szemben az olasz hivatalos állításokkal — csak igen kismennyiségű fegyver és lőszer érkezett az ország területére. A szállításokat Csehszlovákiából eszközölték. Róma, május 9. Udinéből, Anconából és Velencéből csapatok és hadianyag indítottak utba behajózó kikötők felé, Erythreába szóló rendeltetéssel. Egyidejűleg Triesztből négyezer munkást indítottak utba Afrika felé.

A német titkosrendőrség legyilkoltatta Göring tábornoknak egy belső munkatársát

Amikor valaki többet tud a kelleténél a nemzeti szocialisták viselt dolgairól

Bécs, május 9. A Weltblatt értesülései szerint Németországot feltűnést keltő gyilkosság tartja izgalomban, amelynek Göring egyik bizalmas munkatársa és barátja esett áldozatul. Az elmúlt hét szerdáján Schimps Johant, az aviatikai kutató intézet igazgatóját, Berlintonól 20 kilométernyi távolságra egy erdőben holtan találták. Schimps a nemzeti szocialisták uralomra jutása előtt a német hadügyminisztérium tisztviselője volt és ebben a minőségében a nemzeti szocialista pártnak tett értékes kémkedési szolgálásokat. Később Göring a párt titkos információk iradjának vezetésével bizta meg Schimpset, aki kivált a minisztérium kötelekéből. A pártban elfoglalt helyzetét arra használta fel, hogy bosszút álljon néhány tisztviselő kollégáján, akikkel nem szimpatizált. Kijárta

azt, hogy az illetőket koncentrációs táborokba vigyék és pártkörökben úgy tudták, hogy ő volt az, aki Schleicher tábornok meggyilkolását, majd Lessing professzornak Marienbadban történt meggyilkolását és Berthold Jacob újságírónak Svájcban való elrablását szorgalmazta.

A husvétii ünnepek előtt néhány nappal a minisztérium tengerészeti osztályáról fontos akták tűntek el. A gyanu Schimpsre esett, akit a német titkos rendőrség amugyis veszélyesnek tartott, miután tulságosan sokat tudott a nemzeti szocialisták viselt dolgairól. Elhatározták tehát, hogy elteszik lábálól. Az elmúlt hét szerdáján Schimps eddig ismeretlen körülmények között egy Berlin melletti erdőbe került, ahol átlótt fejjel találták meg.

Uránia Mozgó
Szines Silly Simphonie és Mickey Mauss
vígjátékokból összeállított szenzációs műsor
Előadások kezdete délelőtt 11 óra k. Délelőtt matiné helyárak.

A palesztinai Haarec szerint politikai öngyilkosság a revizionisták kivonulása a Cionista Szervezetből

Közös konferenciát tartottak Akkóban a palesztinai zsidó és arab mezőgazdák. Tulprodukción tartanak a palesztinai narancstermelésben

Jeruzsálem, május 9. A „Haarec” című palesztinai klálcionista lap feltűnő cikket közöl vezetőhelyen a revizionistáknak a Cionista Szervezetből való kilépéséről. A lap szerint ez a lépés politikai öngyilkosság a revizionisták részéről. A pártra ugyanaz a végzet vár, ami a területiállításokon teljesedett be, akik 1905-ben kiléptek a Cionista Szervezetből és csakhamar el is tűntek a zsidó életből. A Haarec sulyos szemrehányásokat tesz a revizionistáknak, akik — ugymond — sohasem vettek részt a cionista építómunkában, hanem arra szoritkoztak, hogy sékeleket vegyenek a kongresszusi választásokon és azután obstrukciót üzennek a kongresszuson. Kilépésük

— írja a Haarec — csak üdvös lehet a mozgalomra, mert így kiküszöbölődik belső válságának főoka. A legközelebbi feladat most: széleskörű koalíciós exekutív alakítása egyeséges program alapján.

A palesztinai kormány akkói mezőgazdasági kísérleti állomásán konferenciát tartottak a palesztinai mezőgazdák. Az értekezleten a kormány hivatalnokain kívül a zsidó és arab parasztek szazai vettek részt. Arthur Wauchope főkörmányzó nagy beszédet intézett a delegátusokhoz és bejelentette, hogy a kormány elhatározta egy mezőgazdasági jelzalogbank létesítését. Közölte továbbá, hogy a kormány ezentul is 2000 font évi szubvencióval fogja támogatni a rechoboti mezőgazdasági kísérleti állomást és újabb 390 fontot szavaz meg kutatómunka céljaira a citrusültetvények fejlesztése érdekében. Ezenkívül nagyszabásu erdősitési munkálatokat indít be a kormány rövidesen és ebből a célból Oxfordba foglalkoztatni palesztinaiakat, hogy tanulmányozzák az erdőültetés műveletét.

Jizchak Wilkansky, a Jewish Agency rechoboti mezőgazdasági kísérleti állomásának vezetője köszönetet mondott a kormánynak a zsidó mezőgazdák nevében az érdeklődésért, melyet a mezőgazdasági fejlődés iránt tanusit. Többek között rámutatott annak jelentőségére, hogy a konfe-

Takarékosság lépten-nyomon

PALMA-OKMA
TARTÓSTALPPAL

A PALMA-OKMA talp
VIZHATLAN, RUGALMAS ÉS OLCSÓ.
Minden cipőre felszerelhető és annak tartósságát jelentékenyen emeli.
TARTÓSSÁG TAKARÉKOSSÁGOT jelent.

rencián nagy számban vettek részt az arab és zsidó mezőgazdák egyaránt és ez az együttműködés nagy mértékben fog hozzájárulni a két nép barátságos kapcsolatainak kiépítéséhez.

Az arab mezőgazdák nevében Abdul Rahim Nawulsi nagybírtokos mondott köszönetet a kormánynak azon intézkedésekért, melyeket a mezőgazdasági fejlődésért fogantatosított.

A palesztinai zsidó mezőgazdák szövetsége javaslatot terjesztett a kormány elé, hogy öt évig szüneteljen az újabb narancsültetvények teremtése. Tulprodukción tartanak és ezért tartják szükségesnek, hogy öt évig ne nagyobbítsák a mai narancsönt. A palesztinai kormány elvetette ezt az indítványt,

rámutatván arra, hogy céltalan ilyen korlátozást eszközölni mindaddig, amíg az nem nemzetközi jellegű. A Jewish Agency is állást foglal az ültetvényesek javasata ellen és követelte a kormánytól olyan intézkedések megvételét, melyek alkalmasak a palesztinai termékek piaci elhelyezésének megkönnyítésére. Ezenkívül kérte a kormányt, hogy a narancsöntön belül bizonyos területeket vegyesgazdaságok számára tartson fenn és mozdítsa elő a más termelőknek fejlődését is az egyoldalú termelés veszélyének elhárítása érdekében.

A kormány speciális bizottságot nevezett ki tisztviselőkből és a narancsültetvényekből a növekedő narancstermelés exportlehetőségeinek tanulmányozására. 1935-ben előreláthatólag hét és fél millió láda narancsra fog rugni az export. 1936-ban a narancstermelés lényeges növekedése várható.

Muresan volt targu-muresi pénzügyigazgató bünpere a tábla előtt

Targu-Mures, május 9. (Az Uj Kelet tud.) Beszámolt annakidején az Uj Kelet arról az érdekes bünperrel, amelyet a targumuresi törvényszék tárgyal és amelynek középpontjában Muresan Anton Jonel volt targumuresi és később bistritai pénzügyigazgató állott. Mint ismeretes a pénzügyminisztérium a múlt évben az adók és adóhátralékok fokozottabb behajtására bizonyos százaléku prémiumot tűzött ki és ennek az alapnak a megalkotását és annak arányos elosztását mindenkor a pénzügyigazgatóra bizta. Dr. Muresan Anton Jonel pénzügyigazgató, akit a muresmegyei községi jegyzők összessége jelentett fel sikasztásért és hivatalos hatalommal való visszaélésért úgy látta jónak elosztani a mintegy 300 ezer lej kivevő összeget, hogy annak mintegy két harmadát, a pénzügyigazgatóság tisztviselői és a prefektura alkalmazottjai között osztotta el, míg egyharmadát megtartotta saját magának.

A targumuresi törvényszék büntetőtanácsa, amely elsőfokon ítélkezett ebben az ügyben, a vádlottat állásától való felfüggesztésére, nyolc havi fogházra és politikai jogainak felfüggesztésére ítélte. Az ítélet ellen az ügyész és a vádlott is fellebbezést jelentettek be a targumuresi táblához, amelynek Dragicescu-tanácsa ma foglalkozott az érdekes ügygel. Protopo-

pescu táblai főügyész elejtette a vádbeszédben a hivatalos hatalommal való visszaélés vádját a vádlott ellen, akit csak a sikkasztás vétségében kívánt megbüntetni. Jonescu Aurel targumuresi kamarai dékán, a vádlott védői azt fejtegették vádbeszédekben, hogy a vádlottnak egyedül saját felsőbb fegyelmi bírósági előtt és nem a közjogi bíróságok előtt kell felelnie tetteiért és ezért kérték a vádlott felmentését.

Rövid tanácskozás után a tábla kihirdette, hogy május 15-én mond ítéletet ebben az érdekes ügyben, amelynek kimenetele elé érdeklődéssel néz a város egész közvéleménye. (b. b.)

TURISZTIKA

Vasárnap, május 12-én gyalogkirándulás Szentjános-kut—Páter-forrás utirányal. Indulás reggel háromnegyed 8 órakor. Gyülekezés mindkét kirándulásra a Haggibbor Calea Marechal Foch 10 alatti tornaterme elől. Vendégeket szivesen látnak.

Schalom Asch

A zsoitáros egészségvászonkötésben Lei 158
Az anya egészségvászonkötésben Lei 145
Moltke, a tolvaj egészségvászonköt. Lei 115
Pétervári egészségvászonkötésben Lei 84
Varsó egészségvászonkötésben Lei 84
Moszkva egészségvászonkötésben Lei 84

CULTURA Könyvkereskedés
Cluj, Str. Memorandului 4. (udvarban).

kompromittálják, nem alkothat, ha nain táplálkozik, szottak lelkesedését. Semmilyen fenn olyan emberi nek mincson más érdekek utáni haj-tiz esztendő sors-ond mindenről és hát, a társadalmak k haladni, amely emthet, de csak a Ha azonban az akkor hatalmas uj. Hogy a szellem sát, meg kell nyi-mindenkivel szem-ia saját törvényeit.

inőségnek a meay-tájához, az ember pillanatnyi értéke k a muló alkotás k a könnyű élet vá-

yet mikrofonon is sedéssel és ünnep-

ott nában

ek kitartanak

aisító többsége nem ezetni a szélsőjobb-

ongresszusa egyhan-szavazott meg, a a párt központi ves-torójineit kongressz-voit miniszter, a ovinaí vezére, rész-isták mozgalmának mutatót arra, hogy azokról, akik a ma-közérdekek fölé he-

targu-rosok nak

nemcsak az ezen s-ényelmét szolgálná, vónal forgalmát is a vonalon levő für- ad, Borsec) idegen-

í a beadvány, hogy ara között motoros- az illetékesek be, aj és Dej között ré- ellenére, hogy an-rosvonatok beindu-ott először kötelez-öt ígéretet.

advány aláírói, hogy iul de Mures für- idejében felvegyék autj kedvezményel helyek közé, hogy os idegenforgalma

ekedők és iparosok él a fontos problé-éssel várja a bead- (b. b.)

RIUMA

alány árakon

umok.

ezelés

ion J. 462-59.

SPORT

Az egységes zsidó sportért

Hogyan szervezzük meg az erdélyi zsidó sportot a Makabi égisze alatt?

Dr. Schuster Odön, a timisoarai Kadima sportigazgatójának hozzászólása az Uj Kelet anketájához

Tisztelt Szerkesztő Testvér!

Szívesen vettem lelevelét, melyben véleménynyilvánításra hív fel abban az irányban, hogy az erdélyi zsidó sport fejlesztése tekintetében melyek a legközelebbi teendők és szívesen fejtem ki erre vonatkozó véleményemet.

Az első felvetett kérdésre: Melyek azon sportágak, melyekben az egységes zsidó sport szempontjából a sportegyesületeknek működnie kell, válaszom az, hogy ezen sportágak a fenti, valamint különösen a nemzeti irányú zsidó mozgalom és a Makkabizmus szempontjából: a torna, a box, könnyű atlétika és uszás és ott ahol erre mód van, az evezés.

Elsősorban a tornát tartom oly szükséges és hasznos sportágnak, mely ifjúságunkat és sportoló generációnkat rendre, fegyelmre, kor és felsőbbéget tiszteltetére és önfegyelmre neveli. A torna továbbá nélkülözhetetlen és pótolhatatlan előképzője a szervezetnek minden más sportágra. Ez a sportág továbbá éppen a fent vázolt fegyelmelő rendszerénél fogva leghatásosabb és legfontosabb eszköze a népi megszervezésnek, azonkívül hogy mint minden tömegmozdulás, nagy propagatív hatása is van. Végül a torna a legolcsóbb sportok egyike és ezen okból is hivatott arra, hogy nagy tömegek gyakorolják.

Másodsorban említettem a boxot. Ez a sportág nemcsak azért hasznos és fontos fiainkra nézve, mert az abban folytatott kemény tréning az egész szervezetet igénybeveszi és megedzi, hanem azért is, mert a sportoló lelki kvalitásaira, karakterére is kihat, bátorságra, öntudatosságra, végsőkéig menő küzdőképességre nevel, viszont az ellenfél megbecsülésére is.

A könnyű atlétika egyike a sport legszebb, de legnehezebb ágainak. Rátermettségen kívül nagy szorgalom, ambíció, sportszerű életmód, törhetetlen akarat kell ahhoz, hogy ezen sportágak valamelyikében a sportoló eredményt tudjon elérni. Minthogy azonban népünk fiaiban ezer és ezernyi különböző tehetségek szunnyadnak, bizonyos vagyok abban, hogy ezen sportágakban is fogunk tudni eredményt felmutatni. A könnyű atlétika és ide sorolhatjuk az uszást is, jelenleg Erdélyben a stagnáció állapotában van. Ennek oka ama közismert körülményben keresendő, hogy sportegyesületeink (kevés kivétellel) energiáik, anyagi eszközeik, idejük 90 százalékát a futballnak szentelik. Remélhető, hogy e tekintetben rövidesen változás fog bekövetkezni és ez esetben fiainkat ezen szép, hasznos és hálás sportágak üzésére irányíthatjuk.

Külön kell kiemelnem itt az evezés, azaz regattasportot, mely a legmelegebben ajánlható nemcsak az egész fizikumra vonatkozó jótékony hatásánál fogva, de ama precíz rend, fegyelm és összeműködés folytán, melyet ezen sportág művelése megkíván és ezért ez az ifjúság nevelése szempontjából a legmegfelelőbb sportág. Számos egyéb előnyön kívül (pld. ez a sport az emberi kor végső határáig gyakorolható, balesetek megszűnésénél ki vannak zárva, ember emberrel nem kerül közvetlenül szembe, stb.) ezt a sportágat úgy a sportegyesületi vezetőknek, mint ifjúságunknak épp a szolidaritásra, barátságra, összeműködésre való nevelő hatásánál fogva a legmelegebben ajánlhatom.

Ama sportágak közül, melyek különösen egyéni kvalitások érvényrejtését jelentik, szerepel és gyakorolhatik nálunk a tenisz, ping-pong, vívás. Minthogy ezen sportágak individualisak és nem jelentenek sem tömegmozdulást, sem tömeghatást, a mi célkitűzéseink szempontjából ezen sportágakat másodrendűeknek találom.

Rátérek most sportéletünk legnehezebb problémájára, a futballra.

Ha ez a sportág nálunk oly irányban és oly szellemben gyakorolhatnánk, mint azt nemzeti irányú mozgalmunk és a Makkabizmus előírja, ha a mai rendszerben ezt a szellemet a mi csapatainknál keresztül lehetne vinni és érvényre juttatni, ez a sportág, jelenlegi népszerűségénél fogva, leghivatottabb propagatív eszköze volna épp amaz eszméknek. Sajnos azonban, ennek megvalósítása a mai rendszerben a lehetetlennel határos. Az a professzionista szellem, mely ezen sport-

ágban divik, a klubfanatizmus, a minden lovagiasságot, fair playt semmibe nem vevő hajszája és intrika, mely ezt a sportágat át- és átszövi, szememben alkalmatlanná teszi arra, hogy elsőrendű fontosságúnak tekintsem. Nézetem szerint minden zsidó sportegyesületnek minden erejével oda kell hatni, hogy Makkabista szellemtől áthatott csapatot szervezzen, mely külsőleg és szellemében is alkalmas arra, hogy a nemzeti irányú zsidó sportot reprezentálja. Ily öntudatos, fegyelmzett csapat létezése és működése fontosabb az eredmények és helyezéseknél.

Végeredményben, ha szabad és lehet a ránk nézve fontos sportágakra vonatkozólag kategóriákat és sorrendet felállítani, azt alábbiakban tenném meg:

1. Torna.
2. Box.
3. Evezés.
4. Futball.
5. Könnyű atlétika.
6. Tenisz, vívás stb.

A többi, felvetett kérdésre a válasz könnyebb és egyszerűbb lesz, nevezetesen:

ad 2. Mily sportágakban van szükség országos versenyekre? Országos versenyek a zsidó sport mai helyzetét tekintve, főleg tornában és boxban ajánlatosak. Megvalósítandók továbbá zsidó sportegyesületeknek egymás közötti körmérkőzése (Stotter-kupa mérkőzés), mert ezen alkalmakkor testvéreink barátságos nexusba kerülve egymással, a testvéri szolidaritás, összetartózkodás, a

sportszerű gondolkodás és kölcsönös tiszteltetése fog kifejlődni.

ad 3. A sportoló zsidó ifjúság morális nevelését elismert sportmulttal bíró, jelentős és eredményeket elért sportemberek gyakorolhatják igen hatékonyan. Ezek ismerik legjobban az ifjúság kívánalmait, ambícióit, ezek tudnak leginkább azok lelkéhez férközni és őket irányítani. Ez a nevelés Makkabista szellemben kell, hogy történjen, az ifjúsággal való állandó foglalkozás, példaadás, határozott irányú intések, tanítás és rövid előadásokban. Az ifjúság nevelése azonban feltétlenül egységesítendő, közös nevezőre hozandó, egységes irányítás alá helyezendő. Itt Timisoarán pl. legalább 8 ifjúsági szervezet van, anélkül, hogy egyik a másikról tudna, egyik a másik munkáját ismerné és azt támogatná. A zsidó ifjúsági szervezetek és szakosztályok tehát, a kulturális, sportbeli, cserkész, haluc stb. szervezetek egységesítendő és egységes vezetés alá helyezendőik.

ad 4. Hogy miképpen lehetne az egyesületek anyagi bajain segíteni? Anyagi bajai tulajdonképpen minden sportegyesületnek vannak, kivétel nélkül. És talán jó is, hogy ez úgy van, mert „sub pondere crescit palma” saját sulya folytán nő a palma, a latin közmondás szerint. A küzdelem egyik legfontosabb faktora, tényezője és előmozdítója a haladásnak. Ha azonban oly sulyos zavaroktól volna szó, mely valamely egyesület működését szinte megbénítaná, az összes zsidó szervezetek, intézmények, magánosok, sajtónak stb. kell segítségül sietni. A fentiekben kívül minden esetre kívánatosnak tartom, hogy hitközségeink, melyek százados multtal rendelkezve, kulturális közintézményt képeznek és kiépített szervezettel rendelkeznek, a sportegyesületeket a legmesszebb menő áldozatokkal is szubvencionálják és e célból esetleg speciális önkéntes önmegadózást vigyenek keresztül tagjaiknál. Ezen rendszer mellett minden zsidó sportegyesület egy csapással szánálva volna. A zsidó sportegyesületek vezetése pedig most oly komoly, megőrizhető, érett férfiak kezeiben van mindennél, hogy egészen biztos az, hogy az így befolyt összegek csak helyes irányban lesznek felhasználva.

ad 5. Hogyan történjen a zsidó sport egységes irányítása? Már a mult év végén fel-

hívtam volt az erdélyi zsidó Makkabi szervezet elnökét, dr. Salomon barátomat egy erdélyi zsidó Makkabi kongresszus összehívására, melynek programja lett volna az erdélyi zsidó Makkabi legközelebbi feladatainak megbeszélése. Az erdélyi zsidó sport szempontjából a legfontosabb és legközelebbi feladat a Makkabinak eleven, élő valóságává, aktív szervezetté való kiépítése. Az erdélyi zsidó Makkabi vezetést dr. Salomon elnök testvéreink személyében illetékes és arra hivatott kezekben van. Dr. Salomon testvéreink az általa vezetett aradi Hakoah vezérkarában oly jól bevezetett aktív és buzgó vezérkarral rendelkezik, hogy az erdélyi zsidó Makkabi az ő vezetése alatt hagyandó. A magam részéről egyébként nem vagyok híve a kifelé való langos és lármás és lázadó szereplésnek. Nekünk csendes, ésszerű, építő és előkészítő munkát kell kifejtenünk. Ugyanakkor hatnunk, hogy a Makkabi szervezet megérettéssé, egységesen, erős kézzel vezettesse ki. A Makkabi szervezeteknek egymással való érintkezését minél sürűbbé, gyorsabbá és tökéletessé tétessék. Minden tekintetben és minden eshetőségre felkészült, bátor és fegyvertel sport-táborra van szükségünk, mely — a Makkabi szellemében — távol áll minden agresszivitástól, de viszont mindenünnen akadálytalán és nehézséggel kész és képes megküzdödni.

A Károly-kupáért folyó ligaválogatottok küzdelmi során ma Bucarestben két ligaválogatott mérkőzés lesz: Dél válogatottja Kelettel, Nyugat a Középliga válogatottjával játszik. Május 12-én a két győztes és két vesztes játszik. A kupát védő Északi Liga válogatottja csak a döntőben játszik.

Az angol Manchester City tegnap Bécsben 5:3 (2:2) arányban legyőzte a Rapid együttesét. A mérkőzés, amelyet harmincöt ezer néző nézett meg — remek sportot nyújtott.

Dormuthban Németország válogatottja 3:1 (1:1) arányban legyőzte Írország válogatottját.

Clujon ma a KAC—Törökvis (Oradea) második liga-bajnoki mérkőzést játszott le. A mérkőzés rendkívül fontosággal bír a KAC-ra, mert ha ezuttal is kikap, kiesik a második ligából.

KÖZGAZDASÁG

Háromezer lej értékű román valutát lehet az országba behozni

Mi történik a határon elkobzott pénzzel?

Bucuresti, május 9. (Az Uj Kelet tud.) A kamara által az utóbbi napokban megszavazott devizatorvény negyedik és ötödik paragrafusának értelmében az országba külföldről senki nem hozhat be effektív lejt, amennyiben nem tudná bizonyítani, hogy a pénz 1935 május tizennyolcadika előtt került birtokába, vagy hogy a pénz a Banca Nationala engedélyével vité ki az országból.

A devizatorvénynek ezen intézkedései igen sok kellemetlenséget okoztak már a törvény életbelépése után a legelső napokban is a külföldről hazaérkező román állampolgároknak és a látogatóba érkező külföldieknek, akiknek nem volt tudomásuk erről a rendeletről. A román valutát a vámnál egész egyszerűen elkobozzák az utastól.

Könnyen elképzelhető ezután az országba érkező külföldi vagy román állampolgár csodálkozása és felháborodása, amikor a pénzt ilymódon egyszerűen elveszik tőle. Ennek a szigoru törvénynek az életbeléptetése után azoknak a Romániába érkező utasoknak, akiknek véletlenül román valután kívül idegen pénzemeik is voltak a vasuti jegyeiket is devizával kellett megvásárolniuk. Akiknek azonban nem volt idegen valutájuk, azoknak vissza kellett fordulniuk vagy a vámhátnál kellett maradniuk. Arról, hogy valaki bizonyítani tudja, hogy a tulajdonában lévő pénz milyen uton került hozzá, vagy mióta van a tulajdonában, szó sem lehetett. Ha valaki Franciaországba utazik, akkor az francia frankot vásárol, ha pedig Romániába jön, akkor lejről kell gondoskodnia. Arra viszont senki gondolt, hogy aktákkal kell

majd bizonyítani a pénzének eredetét. Külföldön pedig senki sem tudott a devizatorvénynek a rendelkezéséről. A román konzulátusok senkit nem értesítettek külföldön.

A kormány miután látta, hogy a pénzelkobzásból mennyi kellemetlen zavar származik, elhatározta, hogy meg fog állapítani bizonyos összeget, amelyet be fog lehetni hozni az országba. A pénzügyminisztérium a határozat alapján ma körlevelet intézett a vámhatóóságokhoz, amelyben elrendeli, hogy ezentul háromezer lejen aluli összeget bárki behozhat az országba.

Aki azonban ennél az összegnél többet akarna behozni, azt a törvény által előírt intézkedéseknek vetik alá. Minden háromezer lejen felüli összeget elkoboznak. A pénz ellenértékéért nyugtát adnak a vámhatóóságok és jegyzőkönyvet vesznek fel.

Az országba jövő utasok között a legnagyobb bizonytalanságot az váltotta ki, hogy senki nem tudta, hogy mi fog történni azokkal a pénzösszegekkel, amelyeket a vámhatóároknál elkoboztak. Azokat, akik effektív lejt akarnak az országba hozni, a devizatorvény értelmében, kihágóknak tekintik és ezeket az ügyeket éppen úgy kezelik, mint bármilyen más kihágást. A vámhatóóságok elveszik a pénzt és szabályos kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel. Az aktákat a Banca Nationalának küldik a vizsgálat lefolytatása végett. Amennyiben a vizsgálat folyamán nem állapítják meg azt, hogy a pénz csempész uton került ki az országból, akkor a tulajdonos visszakapja a pénzt.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel közvetíti a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Gyalult és fős savanyu káposzta kgr-ként 3 lejért kapható Str. Filipescu 7. Déutás 3-6-ig. Ugyanott két káposztáshordó eladó.

Friss duplánsült gépipászka kapható élelmiszerüzletekben.

Eladó asztali főzőkemence, prima gyártmányu, kitchin állapotban, két lerel. Megtekinthető Reg. Ferdinand 54.

Szerényigényű árva zsidó urilány gyermekek mellé, háztartásba vagy fűrdőhelyre elhelyezkedést keres. Szíves megkeresést „Lelekismeretes” jellegre a kiadóba kér.

Perfekt, megbízható zsidó szakácsnő kerestetik, Weiszberger, Restaurant, Oradea, General Mosoiu 3.

Negyarikás vendéglői főzőkemence, elköltés miatt, jutányos áron eladó. Str. Fântânele 37.

Egy szoba fűrdőszobás új garzon lakás kapulattal bejárattal kiadó. Memorandumul 9. Ort. Körer okszt kihirdásra olcsón kapható. Str. Suda 7. Érdeklődni telefonon is 9-11.

Jóforgalmu orth. kőser étterem, családi okok miatt átadó. Érdeklődni Feuerholz, Arad, Str. Bratianu.

1 drb. 2-ös számú Wertheim-szekrény olcsón eladó. P. Uniri 22, trafik.

Keresek jó állapotban levő II. számú használt olajberendezést. „Olaj” jellegre.

Butorozott szobát keresek teljes ellátással kertés házban. Rituális kosszttal. Cimet Plata Mihai Viteazul 6 trafikba.

Szerdán este az Operában elveszett egy zöld lencsés szemüveg. Megtalálójá kéretik, hogy hozza be a lap kiadóhivatalába jutalom ellenében.

A m...
W. Filder...
Bucuresti, ma...
A Bucarestiben...
elle című francia...
zól a nemzeti...
ról. A lap az or...
dasági tekintet...
kérdésben dr. W...
Evreilor Român...
ben irt kimerítő...
Dimineata is át...
mertettjük az ér...
statistikai adat...
statistikai érve...
bevezető részét...

Románia nem...
get, a hivatalos...
kanéklüliről bes...
ják, hogy 87 eze...
Ez a szám mag...
munkanélküliek...
számára az alk...
állampolgárok é...
mazás, faj, vag...
ség nélkül — a...
gát biztosítják...
ezt a számot —...
tesen, hogy Rom...
van — a 12 mill...
gol, vagy német...
800 ezer francia...
intellektueket i...
néhány ezer, am...
tuma is igazol...
mégis egy párt...
Mit jelent ez a...
gel szemben, ah...
munkanélkülit je...
kök között. És...
hány ezer munka...
a munkások infl...
helyezésükben és...
geiben leli magy...
A...
ell...

Igy néhány má...
számra jelentke...
szülöttek halálo...
lékos és nincsen...
van a jogi fakul...
kozási ág már n...
és nincs csak 29...
a marhaállomány...
gyobb nemzeti k...
nyokban pusztul...
hogy tanítókbán...
láink látogatotts...
és Románia 30 á...
foglalja el. És h...
az ujszülöttek 6...
higyjék, hogy az...
sót ellenkezőleg...
elsőéves orvostan...
szüntetnek két...
mert... nagyon...

Nem. A „román...
„etnikai származ...
nem a tömegé. N...
kek milliói, nem...
ló 60 százalékáé...
problémája, akin...

Pales...
A cí...
Zsidók, e...

A numerus-mozgalmak eszmei és tárgyi tévedései a komoly statisztikák és a valóság tükrében

W. Fildermann, az U. E. R. elnöke nagyszabású tanulmányban mutatja ki a romániai fajvédő-mozgalmak tendenciáit

Bucuresti, május 9. (Az Uj Kelet tud.) A Bucurestiben megjelenő L'Heure Actuelle című francia folyóirat cikksorozatát közzé a nemzeti munkavédelem problémájáról. A lap az ország néhány jelentős gazdasági tekintélye után megszólaltatta a kérdésben dr. W. Fildermann, az Uniunea Evreilor Román elnökét, akinek a kérdésben írt kimerítő és alapos tanulmányát a Dimineata is átvette. Az alábbiakban ismertetjük az érdekes és a meghamisított statisztikai adatokra komoly alaposítást adó statisztikai érvekkel reflektáló cikksorozat bevezető részét:

A román munkanélküliség

Románia nem ismeri a munkanélküliséget, a hivatalos statisztikák 50 ezer munkanélkülről beszélnek. Egyesek azt állítják, hogy 87 ezer a munkanélküliek száma. Ez a szám magában foglalja az összes munkanélkülieket, tehát mindazokat, akik számára az alkotmány és törvények — állampolgárok és román alattvalók, származás, faj, vagy felekezetre való különbség nélkül — a szabadságot és munka jogát biztosítják. Tessék összehasonlítani ezt a számot — figyelembe véve természetesen, hogy Romániának 18 millió lakosa van — a 12 millió amerikai, a 4 millió angol, vagy német, a másfélmillió olasz és a 800 ezer francia munkanélkülivel. Ami az intellektueleket illeti, ezeknek a száma alig néhány ezer, amit éppen Vaida manifestuma is igazol és amelynek alapján Vaida mégis egy párt létesítését véli igazoltnak. Mit jelent ez a francia munkanélküliséggel szemben, ahol Raoul Daodry 50 ezer munkanélkülit jelöl meg, egyedül a mérnökök között. És ha van is Romániában néhány ezer munkanélküli, ennek az oka nem a munkások inflációjában, hanem rossz elhelyezkedésükben és a költségvetés nehézségeiben leli magyarázatát.

Az intellektuelek helytelen elhelyezkedése

Igy néhány megüresedett katedrara ezer számra jelentkeznek jelöltek, holott az újszülöttek halálózasi arányszáma 60 százalékos és nincsenek orvosaink, 12.035 diák van a jogi fakultáson, holott ez a foglalkozási ág már nem táplálhat több embert és nincs csak 296 állatorvos jelölt, holott a marhaállomány Romániának egyik legnagyobb nemzeti kincse — veszedelmes arányokban pusztul. De nehogy azt higgyék, hogy tanítóknak infláció van, mert iskoláink látogatottsága csak 59.81 százalékos és Románia 30 állam között a 27-ik helyet foglalja el. És hogy ha valóban meg is hal az újszülöttek 60 százaléka, nehogy azt higgyék, hogy az orvosképzést támogatják, sőt ellenkezőleg, kétszázra mérsékelik az elsőéves orvostanhallgatók számát és megszüntetnek két gyógyszerészeti fakultást, mert... nagyon sok kisebbségi diák van.

Kit érdekel a kérdés?

Nem. A „román“, vagy ha akarják az „etnikai származású román“ problémája nem a tömegé. Nem az analfabéta gyerekek milliói, nem az újszülöttek elpusztuló 60 százaléka. Nem a román paraszt problémája, akinek legnagyobb gazdagsá-

ga a marha. Nem. A „román“, vagy ha jobban tetszik, az „etnikai származású román“ problémája, igen szűk körre szorítkozik. Azokra a jogászokra, akik le akarják szállítani a tanulmányi éveik számát, és el akarják kerülni a kamarában a felvételi vizsgát. Néhány száz orvostanhallgatóra, akik azt akarják, hogy az állam előre gondoskodjék egzisztenciájukról, hogy néhány orvosra, akiknek az állam nem akar klienturát szállítani, de akiknek nacionalizmusa nem megy odáig, hogy falvakba, vagy községekbe menjenek, ahol az újszülöttek 60 százaléka meghal, a köztisztviselőkre, akiket az államnak szabad-ságolnia kell, mert le kell szállítani a budgetjét, vagy azokra, akiket lelkiismeretlenül állami szolgálatra neveltek és akiknek az állam nem tud szolgálatot adni.

Van azonban 50 ezer, vagy 87 ezer éhes

ember, akiknek munkát kell keresni. Az intenció igazán nemes, ezt mindenkinek el kell ismernie. A megvalósításhoz rendszert két eszköz áll rendelkezésre: a lehetőségek kiszélesítése, vagy a munkások számának csökkentése. Bármilyen emberi és természetes is az első megoldása és bármily könnyű is volna a megvalósítása, mert hiszen a munkanélküliek száma nevésegesen kicsi és az ország gazdasága nagy, a megvalósítása mégis tanulmányokat és eszméket követel. De miután a legkisebb fáradsággal járó megoldást helyezik előnybe, mely nem kerül sok megerőltetésbe és a demagógia számára is érzékelhető, azt javasoljuk, hogy térjünk vissza a régi megoldási módhoz: „Allja fel te, hogy üljek én“, ami nem nélkülöz bizonyos archaikus zamatot és amelyet naivan holtnak hitünk, de amely ime most ujjáéledt.

Ha nincs idegen — van kisebbségi

Legyen. Kezdjük meg tehát a vadászatot azokra az emberekre... „akik ülnek“, az idegenekre. Mert mindenütt visszatértek már az ókori és pogány civilizációhoz, amelyben az idegen azonos volt az ellenséggel.

Ehhez azonban az kellene, hogy ezek az idegenek sokan legyenek, vagy hogy ne legyenek az országban nélkülözhetetlenek. Ezután Fildermann idézi D. R. Ioanitescu v. munkaügyi miniszternek egy beszédét, mely szerint az országban összesen 34 ezer idegen munkás van, a nyolcezer Nansen-utlevéllel együtt, akik mint Ioanitescu megállapította, nem zsidók, hanem oroszok, vagy örmények. A cikkíró szembeállítja a Romániában élő 34 ezer külföldi munkást a Franciaországban élő 2 millió idegen munkással.

Ha azonban nincs elég idegen — folytatja érdekes cikkét Fildermann — ki fogjuk kergetni „ellenséges testvéreinket.“ Miután léteznek Romániában különböző eredetű, faj, nyelvű, vagy vallású állampolgárok, miután a demokrácia a többség törvénye, az etnikai eredetű románok pedig többséget képeznek, ime egy új ténykedési terület.

Egy kis nyelvbottlás

Elégséges egy jelentéktelen meglepetés: a „nemzeti többség“ fogalmát be kell helyettesíteni, a „többségi nemzet“ fogalmával. Hogy a törvényt ne az egyénekre, hanem a nemzetiségekre alkalmazzák, amelyekből az egyének származnak, vagy a vallásokra, amelyeknek hódolnak, ez elég lesz ahhoz, hogy Hitler teóriáit megvalósítsuk és ugyanakkor megmaradjunk demokráciának. Így udvariasan fel fogjuk szólni a kisebbségeket, hogy mondjanak le az „egyéni munka“ szabadságáról, hogy behelyettesítsük azt a „csoportokban való munka“ szabadságával, amelynek következménye az, hogy kényszeríteni lehet majd őket: adják át helyeiket. Mert nehogy valahogyan azt higgyék, hogy arról volna szó, hogy elkergetik a többségiakat azokból az állásokból, amelyeket arányszámukon felül foglalnak el, hanem csakis arról, hogy elkeressék a kisebbségeket

azokból az állásokból, ahol ők foglalnak el nagyobb helyet, mint az arányszámuk.

Magától értetődik például, hogy nem fognak törvényt megszavazni, amellyel öt százalékot sajátítanak ki a nemzeti területtől, ahová aztán zsidó parasztokat fognak telepíteni, nem is arról, hogy mintegy 15 ezer többségi köztisztviselőt elbocsássanak, hogy a zsidóknak az ötszázalékos törvényes arányszámot biztosítsák. Az, hogy az alkotmány az összes polgárok, vagy alattvalók egyenlőségét garantálja minden származási, faj, felekezeti, vagy nyelvi különbség nélkül, nem bánt senkit. Mert amikor minden kisebbségnek arányos számot biztosítanak, az alkotmányban garantált egyéni egyenlőség tiszteletben marad! Miután Románia a békeszerződésekben garantálta a kisebbségek egyenlő elbánását, nem kell félni semmitől, mert az „arányosítás éppen a békeszerződések alapján áll és hogy ha alkalmazzuk, nemhogy megsértjük, hanem ellenkezőleg, megerősítjük azokat.“ (Vaida Sándor pártjának manifestumából.)

De nehogy azt higgye valaki, hogy a demokráciának, az alkotmánynak, vagy a békeszerződésnek ez a meghatározása legalább is az újdonság érdemét hordaná magán, mert mosolygás nélkül azt állítják, hogy amióta a demokrácia demokrácia, az az alkotmány alkotmány és a békeszerződés békeszerződés, soha senki másképpen nem értelmezte.

Tehát még csak nem is eredeti. Mit gondolnak, Hitler? Szó sincs róla.

Fildermann ezután azokról a román pub-

BÁZNA FÜRDŐ

50% engedmény a CFR-en. Vasútállomás Medias, minden vonatonál bérautó és autobus.

Szezón: május 16-tól október 1-ig. Rádióaktív, jódsós, kád- és medencefürdők. Iszapfürdők kádban és az ujonnan épült, legmodernebbül felszerelt szabadfürdőben.

Ivókúra. — Inhaláció. Gyógyjavallatok: Csusz, isiász és különböző csontizületi és mirigybántalmak, női bajok, görvélykor, krónikus bőrbajok. **Olcsó lakás, étkezési és fürdőárak!** Május, június hónapokban, valamint szeptember 1-től mélyen leszállított árak! Kizakalmazottak és családjuk a fürdőnél az egész idény alatt kedvezményben részesülnek. Közelebbi felvilágosítással szolgál a **FÜRDŐIGAZGATÓSÁG**

licisztákról beszél, akik a legutóbb a fajvédő áramlatoknak adták oda magukat. Így Pamfil Seicaru egy parlamenti beszédében is természetesen találta, hogy a hitlerista ideák Romániára is kisugároztak. Ugyanezt teszi Stelian Popescu, az Universul főszerkesztője is. Ugyanakkor azonban, amikor beföldön a kisebbségek ellen lázítanak, nem győzik eleget hangsúlyozni nemzetellenes külpolitikájukat és francia barátságukat. Ezért az Universul nagyon gyakran francia példákra is utal a kisebbségekellenes kampányban. Közölte például az egyik francia parlamenti vitát, amelynek végén Herriot kijelentette, hogy Franciaország munkajogot elsősorban a 400 ezer francia munkanélkülinek biztosít, nem pedig az országban élő 800 ezer külföldinek. Elfelejtje azonban az Universul, hogy Franciaországban ez a hangulat valóban csak a külföldi állampolgár ellen irányul, tehát lényegileg és formailag is mélyreható módon különbözik a romániai mozgalmaktól, amelyek román állampolgárságú más nemzetiségek ellen irányulnak. Ebben a kérdésben a kormány részéről soha még határozott nyilatkozat nem hangzott el.

„Ha tévedés volna — mondja Fildermann — nem volna baj, csakhogy nem tévedés, mert a precíz meghatározás, amelyet egy alkalommal kértem, visszautasították.

Természetesen nincs szükségem arra — fejezi be a cikkíró — hogy ebben a rövid, a külföld informálására szánt tanulmányomban bebizonyítsam a román közvéleményben megindult új áramlatokról, hogy a demokrácia és egyenlőség fogalmait meghamisították és hogy az, amit a francia sajtó és ifjuság követel, vagy amit Herriot javasol, egészen más.

Elfelejtettem Primerost venni.

Ez a könnyelműség tönkre teheti az életét

Károly király személyesen nyitotta meg a bucaresti hónapot

A rádió is közvetítette a megnyitó ünnepséget

Bucuresti, május 9. Ma délelőtt 10 órakor ünnepélyes keretek között nyílt meg a Károly-parkban a Luna Bucurestilor. Az uralkodó Ilasievici udvari marsall kíséretében érkezett a kiállítás területére. Donescu főpolgármester rámutatott arra, hogy a főváros fejlődéséről akarnak tanúságot nyújtani a világnak és köszönetet mond az uralkodónak támogatásáért, aki az ország nagyszabású akcióinak fardadhatatlan kezdeményezője.

Az uralkodó válaszában meglegedését fejezte ki, hogy a bucaresti hónap védnökségét elláthatja. Első gondolatunkban elődeinknek kell adoznunk — mondotta a király. — Az ő munkájuknak köszönhető, hogy a főváros mai kinézetét nyerte. Önöknek tovább kell folytatniuk az ők tevékenységét, mert ha nekik kevesebb tudásuk is volt, nagyon sok szívvel dolgoztak. Egy országnak, amely hitelesítette határait, kötelessége és joga

modern főváros felett rendelkezni. Megnyitottnak nyilvánított a bucaresti hónapot.

Az uralkodó ezután végignézte a látványokat, majd visszatért a királyi palotába. Az ünnepséget a bucaresti rádió is közvetítette.

— Neszim Eknin hebroni rabbi előadása a Poale Cedekben. A „Poale Cedek“ imaház szombat délután érdekes esemény színhelye lesz. Neszim Eknin hebroni rabbi fog előadást tartani az erc jisraeli helyzetről általában és fogja ismertetni a hebroni zsidóság helyzetét és a hebroni iskolák működését.

— Vádat emeltek a moszkvai főposta elnöke ellen. Párizsból jelentik: A lapok moszkvai jelentései szerint az államügyész visszaélések miatt vádat emelt a moszkvai főposta elnöke és nyolc magasabbrangú alkalmazottja ellen akiket azzal vádol, hogy 3500 postacsomagot értékesítettek és a pénz saját céljakra fordították.

Palesztinát a cionista szervezet építi

A cionista szervezet erőssége a

Sékel

Zsidók, erősítsétek a cionista szervezetet. Váltásatok ki sékeleiteket

Az antiszemita szakértő fantasztikus vallomása a berni perben

„A nemzeti szocialisták Herzl Tivadar szellemében akarják megoldani a zsidókérdést” — mondotta Fleischhauer Cion bőlsei jegyzőkönyveinek perében

Bern, május 9. Cion bőlsei jegyzőkönyvének berni perében az általános érdeklődés Ulrich Fleischhauer, az antiszemita vádlottak németországi szakértőjére koncentráldik most, aki Erfurtból utazott Bernbe, hogy szakértői minőségben megvédje a svájci antiszemita hitközségek szövetségével szemben, Fleischhauer a nemzetközi antiszemita mozgalom egyik vezéralakja, az antiszemita U. Bodung-Verlag igazgatója, számos antiszemita pamflet szerzője és többek között kiadója a „Sigilla Veri” című antiszemita titkos lexikonnak, melyet csak árjának szabad használni és azoknak is becsületeszóval kell megfogadni, hogy nem adják tovább illetéktelen kezbe.

A nemzeti szocialista szakértő

Nagy feltűnést keltett a berni per újra felvett főtárgyalásán az a müncheni jelentés, mely szerint az egyik vádlott, névszerint Fischer, nem tud megjelenni a tárgyaláson bizonyos akadályok miatt. A svájci izraelita hitközségek szövetségének egyik védője, dr. Matti professor többek között bejelenti, hogy a különböző országokban a „pánárja szövetség” pénzügyi rendezett a vádlottak védelmére.

Brunschvig, a svájci hitközségek másik jogi képviselője, néhány kényes kérdést intéz Fleischhauerhez, a nemzeti szocialista szakértőhöz.

Fleischhauer beismeri, hogy igazgatója az antiszemita U. Bodung-Verlag-nak és az ő kiadásában jelent meg a Sigilla Veri című titkos lexikon is.

Brunschvig: Igaz-e, hogy ön együtt halad Julius Streicherrel, a Stürmer szerkesztőjével, aki a legszélsőséges antiszemita képviselője Németországban?

Fleischhauer: A zsidókérdést mi Herzl Tivadar szellemében akarjuk megoldani (!). Azt akarjuk, hogy ne legyenek többé zsidó paraziták, akik tervszerűen háborúra izgatnak. Mi vértelenül akarjuk megoldani a zsidókérdést.

Brunschvig ügyvéd megállapítja, hogy a Fleischhauer kiadásában megjelenő antiszemita „Welt-Dienst” a zsidóktól az elemi emberi jogokat is megtagadja, megállapítja továbbá, hogy nemzetközi bizottság működik az árja-érdek megvédésére.

Fleischhauer: A zsidó-ismerők internacionáléja létezik.

Brunschvig ezután megállapítja, hogy a svájci büntetőtörvénykönyv előírásai szerint a bíróság megtagadhatja Fleischhauertól — aki saját beismerése szerint is antiszemita propagandával foglalkozik — azt a jogot, hogy szakértőként szerepeljen a perben. Fleischhauer politikai multja és a körülötte történt események azt bizonyítják, hogy Fleischhauer közvetlenül érdekelt fél a perben és mint ilyen, elfogult. A svájci hitközségek jogi képviselői azonban lemondanak arról az indítványról és bár minden okuk megvolna Fleischhauer elvetésére, hozzájárulnak ahhoz, hogy a szakértői minőségben szerepeljen a tárgyaláson.

Baumgarten professor jelentése

Ezután dr. Baumgarten professor, a hitközségek szövetségének szakértője tartotta meg jelentését, kimutatván, hogy a szóbanforgó jegyzőkönyv plágium és hamisítvány. Ezután a jegyzőkönyv szellemi részének elemzésében bocsátkozott.

— A zsidóság kebelében — mondotta — született meg a kereszténység. A zsidóság számos nagy szellemiséget adott az emberiségnek. A jegyzőkönyvek gunyt üznek a szabadság, testvériség és egyenlőség eszméiből. A jegyzőkönyvek állítólag a kozmopolitizmus és a zsidóság befolyása elleni harc eszközeiül szolgáltak. Ne felejtjük el, hogy az összes nagy gondolkodók világszemléletében megtaláljuk a kozmopolitizmusnak bizonyos vonalát a keresztényeknél és zsidóknál egyaránt. Vajjon Achad Haam, a nagy cionista teoretikus, tényleg az ember volna, aki a jegyzőkönyvben kifejtett tanokat képviseli? Mily galád beállítás! Csak csodálni tudom ennek a tisztá embernek magas szellemét. Achad Haam azt vallotta, hogy az egyes népeknek bizonyos hivatásuk van a világon. Szerinte a zsidó nép missziója az igazságosság eszméjének példaadón megvalósítani. A jegyzőkönyv szerint a zsidóság világhatalmának egyik előharcosa a cionizmus, másik a szabadkőműves rend. Az utóbbi is zsidó intézmény volna. A cioniz-

mus célja: közjogilag biztosított otthon teremtene a zsidó nép számára Palesztinában. A mozgalom minden energiáját erre a célkitűzésre összpontosítja. Hogyan is képzelhető el, hogy a cionizmus olyan morális és pénzügyi eszközökkel rendelkezzen, melyeknek révén e célkitűzés mellett a világuralom gazdasági terveket is meg tudna valósítani? Ezért mondják a zsidók ellenségei, hogy van egy reálcionizmus és van egy szimbolikus cionizmus. A reálcionizmus Herzl, vagyis a palesztinai építómunka, a szimbolikus cionizmus: Achad Haam, vagyis a világ meghódítása. Aki csak átlapozza Achad Haam írásait, nyomban rájön arra, hogy ez a szellem mélyen elszállt a jegyzőkönyvek immorális szellemétől.

— A jegyzőkönyvek a bosevizmust is a zsidóság számlájára írják. Eleget, ha itt csak annak megállapítására szoritkozom, hogy a bosevizmus halális ellensége a zsidó vallásnak, mint minden más felekezetnek. Ennek a jegyzőkönyvnek a terjesztése a tömegek mérgezése, mely pogromokhoz vezetett és a köz érdeke kívánja meg, hogy az egyszer és mindenkorra eltűnjön a világból.

A nemzeti szocialista Talmud-tudós

Ezután Fleischhauer adta elő szakértői véleményét. Mindenekelőtt megállapítja, hogy Baumgarten professor nem ismeri a Talmudot, ő, Fleischhauer Talmud-tudós és így inkább beszélhet a Talmudról, melyből idézeteket közölnek a jegyzőkönyvek, mint a berni professor. Tagadja, hogy a jegyzőkönyvek pogromok uszítására szolgáltak volna. Ezzel szemben számos idézetet vonultat fel annak bizonyítására, hogy a zsidóság

Rejtett szenzációk a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Budapest, május 9. (Az Uj Kelet tud.) Öt napja zajlik már a Budapesti Nemzetközi Vásár. A szó szoros értelmében „zajlik”, hiszen eddig több, mint másfélszáz ezer látogatója volt már és napról-napra emelkedik a vásárra seregülő száma. Természetes ez a siker, hiszen a látogatók lépten-nyomon újabb és újabb rejtett szenzációkat fedeznek fel s amikor estéknél szétszélednek, mindenfelé elmondják, hogy milyen csodás látást, hogy milyen grandiózus és utólréhetetlenül teljes ez a kiállítás. Maga a közönség csinálja a vásárnak a legnagyobb propagandát, a kielégülten távozottak serege hozza az újabb meg újabb tömeget.

A kiállítók ezidén nem csupán kész árucikkeikkel szerepelnek a vásáron, de igen sokan azt is bemutatják a közönségnek, hogy hogyan készülnek az egyes árucikkek. Ahol ilyen bemutatások folynak, ott reggeltől estig nagy tömegek szoronganak és látható érdeklődéssel nézik a különleges és tanulságos attrakciókat. A villanypavilonból például egyszerűen nem akarnak kimenni. Itt négy szinpadon valóságos színelőadások keretében mutatják be, hogy mi mindenre lehet használni konyhában, fürdőszobában, lakószobában, műhelyben a villanyáramot. A gázpavilonban csodálkozva nézi a közönség az új üvegfűzőedényeket és az üvegtűzhelyeket, amelyekben látszik, hogy hogyan sül és fő a készülő étel. Van szenzáció minden pavilonban, minden soron. Bemutatják, hogy hogyan lehet egy méter anyagból csodablat készíteni. Mással gyapjút fésülnek, gyapjufonalat festenek, damasztot szőnek. Egy helyen a téztafűző reformszűrő kelt szenzációt, máshol azon állmélkodnak, hogy egy krétaszzerű anyaggal milyen pompásan lehet ablakot mosni. A bélyegkiállításon felbecsülhetetlen ritkaságok között ott van az a gyűjtemény, amely a newyorki világ-bélyegkiállításán az első aranyérmét nyerte. Van egy bélyegsorozat, amelyet majd a moszkvai olimpiászra fog kibocsátani a Szovjet. A vásár vezetősége kivívta, hogy itt a vásáron rendezés áron lehessen megvá-

világhatalomra tört. Majd előveszi a Varsóban megjelenő Moment című jiddis napilapot és így szól az elnökhöz: „Elnök ur, nem is olyan nehéz e dolgok tanulmányozása, ha az ember ismeri a héber betűket”. A jiddis lap cikkeiből azt igyekszik kiolvasni, hogy a francia-angol légügyi egyezmény kérdésében bizonyos beszélgetések voltak zsidó vezetőemberek között. Szerinte az egyezmény szerzője egy Poljakov nevű nemzetközi zsidó újságíró, aki ezzel az egyezménnyel Hitler Adolfra akar csapást mérni. A Kellogg-paktum szerzője is zsidó volt.

A nemzeti szocialista szakértő ezután hirtelen lendülettel a zsidó sajtó támadásába megy át, melyet parazitanak minősít. A zsidóknak — mondotta — meg kell venniök Madagaszkár szigetét, hogy azon zsidó országot létesítsenek. Elég pénzüket van ahhoz, hogy egy ilyen szigetet megvásároljanak. Ezen szigeten zavartalanul élhetnek volna, a többi országok népeitől távol... Mi a demokrácia? Az igazi demokrácia a kötött demokrácia, amelyet egyedül a németek képviselnek.

Joly, Marx, Cremieux

Ezután Achad Haam személyével és műveivel foglalkozik a nemzeti szocialista szakértő, majd rátér Maurice Joly személyére, akinek Dialogues című Napoleon-ellenes iratából plagizálták a jegyzőkönyvek egy részét és azt meghamisított formában vették át. A szakértő arra a megállapításra jut, hogy Maurice Joly zsidó volt. Elővesz egy fényképet, mely Jolyt ábrázolja, majd mellé teszi Marx Károly és mások fényképeit is, hogy megállapítsa, mily nagy a hasonlóság Joly és Marx között és rámutatván arra, hogy Joly vonásai is pregnánsan mutatják zsidó eredetét. Fleischhauer ezután Adolf Cremieux, a volt nagy franciaországi zsidó államférfiú és hazafi ellen intéz támadást és nem kevesebbet állít, hogy Cremieux bizta meg Jolyt a Dialogues megírásával. A pamflet a szabadkőműves zsidó világuralom vezérfonala. Joly a honoráriumot egy bázei zsidó banknál vette fel. A szakértő végül igyekszik bebizonyítani a jegyzőkönyvek valódiságát és beszédét azzal fejezi be, hogy a világsajtó a zsidók kezében van, ezt azonban már pusztá udvariasságból sem akarja vonatkoztatni a svájci sajtóra.

A PÁRIZSI MINTAVÁSÁRRA

(1935 május 18-tól június 3-ig)

megy ez évben minden erdélyi kereskedő és iparos a vásárlásait eszközölni.

— 8000 kiállító — 2 millió vevő — A vásár tartama alatt nagyszabású párizsi ünnepélyek. A vásárigazolvány tulajdonosainak jelentékeny egyéni utazási kedvezmények vannak biztosítva.

Vásárigazolványok és felvilágosítók: **AGENT COMERCIAL DE FRANCE** 1, strada Matia, CLUJ.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, május 10.

Bucuresti. 12: Mozoj zenekar. 17: Dinicu zenekar. 19:20: Román zene lemezek.

Budapest. 6:45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 13:15: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 18:10: Wechsler Ibi zongorázik. 18:55: Szép Ernő csevegése. 19:25: Bura Sándor és cigányzenekara. 20: Színműelőadás a Studióban. Don José csodálatos éjszakai. Játék, két részletben. 21:20: Hírek. 21:40: Budapesti hangversenyzenekar. 22:50: Jazz.

München. 19:35: Verdi: Rigoletto. Palermo. Kamarazene. Cselló, szoprán és zongora. Utána jazz.

Regional. (Angol.) Harry Roy tánczenekara.

Riga. 19:20: Rimszki-Korszakov: Serezhacé, szvit. Vaszilev tenor énekel. Kimszki-Korszakov: Májusi éjj. nyitány.

Róma. Fiani zongoraművész, Rubini mezzoszoprán. Franconi hegedűművész hangversenye.

Stockholm. 19:30: A királyi udvari zenekar hangversenye.

Stuttgart. 22:30: Könnyű zene hangszerszólokkal.

Toulouse. 18:30: Operaáriák. Figaro házassága. Traviata, Lakmé, Parasztbecsület. 21:40: Filmiemze.

Zágráb. 20: Hangversenyest.

Szombat, május 11.

Bucuresti. 12: Dinicu zenekar. 12:50: Rádiózenekar. 13:40: Lemezek. 17: Katnoabene. 19:20: Uj lemezek. 20:05: Jazz. 22:15: Vendéglői zene.

Budapest. 6:45: Torna. Utána hanglemezek. 12:05: Eugen Stepat balalajkazenekara. 13:15: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 17:30: Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 18:30: Szalonzene. 19:45: Operettrészletek. Közreműködik Antal Erzi és Szede Miklós. 21:35: Cigányzene. 22:45: Hanglemezek.

Belgrád. 16:50: Szórakoztató zene.

Berlin. 20:10: Goetz: A makrancos hölgy, négyfelvonásos opera a Studióból. 22:30: Kis rádiózenekar. Mandolinzenekar. Szoprán, tenor és oboaszólokt.

Deutschlandsender. 20:10: Tarka est zenével.

Kalundborg. 22:30: Hanglemezekabaré.

München. 19:05: Rádiózenekar, szoprán és oboaszólokt.

Palermo. 20:45: Zenekar, zongora, bariton és szopránzólokt. Operarészletek.

Regional. (Angol.) Rádiózenekar tenordalokkal.

Riga. Részletek Verdi-operákból.

Róma. 20:50: Rádiózenekar, Turittu zongoraművész és Gatt szoprán.

Strasbourg. 20:30: Messenger: La Bassche, háromfelvonásos vígopera.

Stuttgart. 22:30: Strauss János Chopán két előjátékát és hét etűdjét zongorázza.

Toulouse. 19:20: Operaáriák. 23:15: Havai gitár.

Zágráb. 20:30: Opera.

Megjelent Dr. Brzcy Mihály: **SEBÉSZET A SZÉPSÉG SZOLGÁLATÁBAN** Ára 90 lej LEPAGE-nál Cluj. *Szárja az orvosi könyvek ingyen jegyzéséért.*

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, május 10: Tristan és Isolda. Vasárnap, május 13: Matiné. Tannhäuser. Hétfő, május 13: Lohengrin. (Szezonzáró bucsuelőadás.)

HI

Lapunk legköze eső hivatalos ünnep des időben jelenik me

Beszélő papiros, egy kínai tudós, aki ionós találmánnyal leket. A találmány ne Aminthogy a fényké használnjuk, hogy rep fényképfelvételeket, képpen van preparálv beszédet kímial uton néma, mihelyt azonba dukációs készülékbe lehet hallani azt, am meghallott. A kínai oroszok szabadalmaz engedik ki Oroszország célokra használnjak.

Brioni szigetét e Uj Kelet, hogy Brion sziget nagyrésze előtt még mocsaras malária-fészek. 1893-nagyiparos Polába ér a mocsaras szigetre sziget használhatóság lecsapolják. Egymil roltta Brioni szigetét hogy a lecsapolást m met kutató, Robert E zott és tanulmányozt ben már sikerült kil részkeket és néhány modern hotel épült a létesítettek és az kedvelt üdülőhelye l sa megiltotta, hogy getre, amelyre egyéb tünő utat építettek. kítését a szigepartj közlekedhetnek. A már telket vásároln egy talpalantyt sem éveken át élt Károly su osztrák császár. trónörökös is sokat ó is építeni szeretett de Kupelwieser csak solását engedte meg különített lakosztály ban Brioni a tenger és a repülőbombrák nyörri szigetre. Az chia összeomlása ut fennhatósága alá ke hozatta a szigetet, g tozatt, ugy, hogy E tot. 1919-ben halt r örökét átvette fia: R vénytársaságot csiná di pereskedések tá vetkezménye, hogy zik. A vevő valósz lam lesz.

Gyomor- és b vérpangás, izgékony szédülés, szivcsorulás, általános rost csökkenése sok esetl ha a beteg néhány n ra egy pohár termé serüvizet iszik

Befejeződött a sok sztrájkja. Tud pár héttel ezeltt a tárgumuresi építő- tanul sztrájkba lép minimális órabérel munkaadóktól. Hé mert a felek még a békéltető tárgyalás egyezni a feltételek szias tárgyalások u új kollektiv szerződ koló munkások 3-4 nak óránként mun nélfogva ma befejez utjából felvezik

A francia pol felháborodást kelte oroszországi viselk A polgári közvelen cia kommunisták ségének oroszorszá Moszkvában többel otthon megtekinté viselkedtek a szóno ben is hangoztatta nista mozgalom ne kommunisták szivv vérekkal együttérez érzik a proletáráll a polgári Francia

HIREK

Lapunk legközelebbi száma, a közbeeső hivatalos ünnep miatt, vasárnap a rendszer időben jelenik meg.

Beszélő papiros. Néhány héttel ezelőtt egy kínai tudós, aki Oroszországban él, különös találmánnyal lepte meg az érdekelteket. A találmány neve: a beszélő papiros. Amint hogy a fényképmásoló papirost arra használjuk, hogy reprodukálhassuk rajta a fényképfelvételeket, úgy ez a papiros olyképpen van preparálva, hogy minden zajt és beszédet kémiai úton felvesz. Egyelőre még néma, míhelt azonban egy megfelelő reprodukciós készülékbe helyezik, azonnal meg lehet hallani azt, amit a szelvet papiros is meghallott. A kínai kémikus találmányát az oroszok szabadalmazzák és egyelőre nem is engedik ki Oroszországból, ahol kémkedési célokra használják.

Brioni szigetét elérve. Közölte az Uj Kelet, hogy Brioni szigetét elérve. A sziget nagyrésze néhány évtizeddel ezelőtt még mocsaras terület volt és valóságos malária-fészék. 1893-ban Paul Kupelwieser nagyiparos Polába érkezett és innen kirándult a mocsaras szigetre. Azonnal felismerte a sziget használatosságát, ha a mocsaras részt lecsapolják. Egymillió koronáért megvásárolta Brioni szigetét és azonnal intézkedett, hogy a lecsapolást megkezdjék. A sziget német kutató, Robert Koch, két éven át dolgozott és tanulmányozta itt a maláriát. 1901-ben már sikerült kiirtani az összes maláriafészéket és néhány évvel később már egy modern hotel épült a szép szigeten, strandot létesítettek és az osztrák arisztokráciának kedvelt üdülőhelye lett. A sziget tulajdonosa megtiltotta, hogy autókát hozzanak a szigetre, amelyre egyébként száz kilométeres kőút utat építettek. Megtiltotta a hajók kikötését a szigete partján és csak motorcsónakok közlekedhetnek. A szigeten többen akartak már telket vásárolni, Kupelwieser azonban egy talpalatnyit sem akart eladni. A szigeten éveken át élt Károly főherceg, a tragikus sorsú osztrák császár. Ferenc Ferdinánd, mint trónörökös is sokat tartózkodott a szigeten, ő is építeni szeretett volna kastélyt magának, de Kupelwieser csak a hotelban való elszállásolást engedte meg. Igaz, hogy számára elkülönített lakosztályt építtetett. A háborúban Brioni a tengeralattjárók bázisává lett és a repülőbombák ezrei hullottak le a gyönyörű szigetre. Az osztrák-magyar monarchia összeomlása után Brioni az olasz állam fennhatósága alá került. Kupelwieser rendezte a szigetet, golf- és pólopályákat építtetett, úgy, hogy Brioni ismét formába jutott. 1919-ben halt meg Paul Kupelwieser és örökét átvette fia: Károly, aki Brioniból részvénytársaságot csinált. Ebből azonban családi perkedések támadtak, amelyeknek következménye, hogy a szigetet most elérvezik. A vevő valószínűleg maga az olasz állam lesz.

Gyomor- és bélbántalmak, hasi regbeii vérpangás, izgékonyág, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedőség, általános rosszlelet, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomor-ra egy pohár természetes „Ferenc József” ke-serítvizet iszik.

Befejeződött a tárgumuresi építőmunkások sztrájkja. Tudósítónk jelenti: Beszámolt pár héttel ezelőtt az Uj Kelet arról, hogy a tárgumuresi építő- és festőmunkások váratlanul sztrájkba léptek. A munkások eddigi minimális órabérei felemelését kérték a munkaadóktól. Hetekig tartott a sztrájk, mert a felek még a munkügyi inspektorátus békéltető tárgyalásai révén sem tudtak meg-egyezni a feltételekben. Végül is ma, hosz-szas tárgyalások után, aláírták a felek az új kollektív szerződést, amely szerint a sztrájkoló munkások 3-4 leig terjedő emelést kap-nak óránként munkabéreikben. A sztrájk en-nél fogva ma befejeződött és a munkások hol-nap újból felveszik a munkát.

A francia polgári közvéleményben nagy felháborodást keltett a francia kommunis-ták oroszországi viselkedése. Párizsból jelenti-k: A polgári közvélemény felháborítja a fran-cia kommunis-ták Moszkvában időző küldöt-t-ségének oroszországi fellépése. A küldöttek Moszkvában többek között a nagy munkás-otthon megtekintésénél hazaáru-lók módjára viselkedtek s szónokuk, La Borderie beszéd-ben is hangoztatta, hogy a francia kommu-nista mozgalom nem omlott össze. A francia kommunis-ták szívvel-lélekkel az orosz test-vérekkel együttérznek s magukhoz közelebb érzik a proletárállam vörös hadseregét, mint a polgári Franciaország haderejét.

Meghalt a sarmasi karambol egyik áldozata. A sarmasi autó- és vonatkarambol egyik áldozata, Nusbächer Chaim, helybeli marhakereskedő, tegnap hajnalban négy óra-kor kiszenvedett. Nusbächer a szerencsétlen-ségnél két bordatörést szenvedett, ami ren-des körülmények között talán nem lett vol-na halálos. A hatvanon felüli ember azonban régen szervi szivbjában szenvedett és a kál-tott izgalmak következtében amugy is beteg szervezete nem tudott megbirkózni a borda-töréssel. A szerencsétlenség többi négy áldo-zata túl van az életveszélyen.

Ujból kérni fogja a tárgumuresi keres-ke-delmi és iparkamara Trei-Scaine megye visszacso-olását. Mint ismerte, majdnem 20 év az új kamarai törvény megalkotása alkalmából, a kereskedelemügyi minisztérium elhibázott intézkedéssel megcsontította a tárgumuresi kamara területét, amelyhez ad-dig a négy székely vármegye tartozott és el-csátolta Trei-Scaine vármegyét az iparka-mara eddigi területétől. Azóta számtalan deputáció és memorandum sürgette az érde-kelték részéről ennek a vármegyének a ka-marához való visszacsatolását, azonban ed-dig egyetlen intervenció sem koronázott si-ker. Mint illetékes helyen értesülünk, a ke-reskedelmi és iparkamara jelenlegi vezető-sége újabb tervvel foglalkozik Trei-Scaine vármegye visszacsatolása érdekében. A v-zetőség memorandumot intéz a miniszterium-hoz, amelyben annál inkább is kéri ennek a megyének a visszacsatolását, mert ez egy-uttal egzisztenciális érdeket is jelent ennek az intézménynek. A kamara ki fogja mutatni beadványában, hogy jelenlegi bevételeiből eslsorban nem jut az eddigi kereskedelmi és ösztöndíj-alapok fedezésére és a különböző kereskedelmi kurzusok megrendezésére, de másodsorban és főleg a három megye ille-tékeli nem fedezik még a kamara fenntar-tási költségeit sem. Ezzel szemben a brasovi kamara, amelyhez az elcsátolt Trei-Scaine megyét csatolták, amugy is gazdag, hozzá-tartozik Tárnava mare és Fágáras megye is. A kamara egyben azt is megállapítja, me-morandumában, hogy a megye visszacsato-lását maguk a treiscaunemeyei gazdasági érdekeltségek is óhajtják és ugyanilyen ki-váságuknak adtak kifejezést a Tárnavai gazdasági érdekképviseletek is. A tárgumuresi kamara beadványa, amelynek sorsá-val egyidejűleg magának az intézménynek a sorsáról is döntés történik a miniszterium-ban, már a napokban elkészül.

Tizezer lejt lopott egy munkanélküli. Tegnap feljelentést tett a rendőrség bün-ügyi osztályán öz. Weisz Józsefné Tämplár ucca 4 számú lakos Sebők József munka-nélküli ellen, aki nála jártában 10 ezer lejt lopott el tőle. A rendőrség letartóztatta Se-bőköt és átadták a clujai ügyészségnek.

Ma, pénteken a ROYAL-mozgóban: 3, 5, 7 és 9 órakor: CHARLEY NÉNJE vigjáték-ujdonás. Főszerepben: PAUL KEMP mint nőimitátor.

Bizalmat szavaztak Lerroxx új kormá-nyának. Madridból jelenti-k: A kamara 189 szavazattal 22 ellenében bizalmat szavazott Lerroxx új kormányának.

Még nem jutott megegyezésre a város a tárgumuresi taxa ad valorem ügyében. Tu-dósítónk jelenti: Mint jelentette az Uj Ke-let, a tárgumuresi városvezetés, legna-gyobb meglepetésre, pár héttel ezelőtt hirte-len megszavazta a „Taxa ad valorem” be-vezetését. Az illetékes gazdasági érdekképvise-letek tiltakoztak ugyan a sérelmes illeték bevezetése ellen, azonban tiltakozásukkal szem-mi eredményt sem értek el és ilyenformán felszólították a várost, hogy döntsön egy áta-lány fölött, amelynek lefizetése ellenében mentesítik a város kereskedő- és iparostár-sadalmát az összeg lefizetésétől. Egy közös értekezleten Dandea Emil tanácselnök 600 ezer lejes átalányt kért a város nevében. A város kereskedőtársadalma az elmúlt rapok-ban nagy gyűlést tartott, amelyen megtár-gyalta az előállott helyzetet és bár az ösz-szeget igen magasnak tartja, elhatározta, hogy tárgyalásokat kezd a Gyáriparosok Szövetségének itteni fiókjával, abból a cél-ból, hogy a kereskedők a gyáriparosokkal együtt méltányosan elosszák az összeget tag-jaik között. A székely főváros gazdasági kö-rei reméik, hogy az egyezés mielőbb létre-jön a várossal és ilyenformán, ha áldozatok árán is, de mentesül a város a „taxa ad va-lorem” bevezetésének terhe alól.

Négy világtájról egyesíti a „GLADYS” cipőkrem az Ön számára a legkiválóbb nyersanyagokat.

NAGY MEGLEPETÉS VEVŐINK SZÁMÁRA: Minden második Gladys cipőkrem doboz alján a Gladys szó egy betűjét találja. Aki a teljes szó összeállításához szükséges betűket a Gladys gyárnak beküldi, 500 lejt kap. Kezelve cipőit a

GLADYS CIPŐKRÉMMEL

Bennéget két asszony egy mures megyei faluban. Tárgumuresi tudósítónk jelenti: Bor-zalmas szerencsétlenségről érkezett jelentés a tárgumuresi csendőrpáncsnokságra. Nagy-nyulás, mures megyei községben egy kis vi-tyillóban két asszony aludt. Az éjszaka fo-lyamán eddig ismeretlen okokból kifolyólag a házikó kéménye kigyulladt és lángba borí-totta az egész alkotmányt. Még mielőtt a szomszédok segítségükre sietthettek volna, Horga Anna és Casimir Ileana munkásasz-szonyok, a házikó lakói bennégetek a tűzvész-ben. Mire segítségükre siettek, csak megsze-nesedett hulláikat találták meg. Az ügyész-ség megadta a hivatalos temetési engedélyt.

Asztma és szivbetegség, mell- és tüdő-baj, görv- és angorkor, a bőr megbetege-dései és furunkulózis eseteiben a mindig kel-lemes hatású természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőcsatornát alaposan ki-tisztítja s a gyomor és belek működését ki-lőnően szabályozza.

Forradalmi mozgalom ütötte fel fejét a portugál hadiflottában. Londonból jelenti-k: Az Evening News szerint a lisszaboni kor-mány hivatalos tájékoztatót tett közzé, amely-ben közli, hogy sikerült elfojtania a hadi-flottában felbukkant forradalmi megmozdu-lást. A forradalmár tengerésztiszteket letar-tóztatták.

Berlinbe várják Homan magyar közok-tatásügyi minisztert. Berlinből jelenti-k: Ho-man magyar közoktatásügyi minisztert ju-nius közepére a birodalmi fővárosba várják, ahol visszaadja Rust, birodalmi miniszter budapesti látogatását. Homant a lengyel kor-mány is meghívta hivatalos látogatásra Var-sóba.

Elütötte a motorosvonat egy 16 éves fiut. Tegnap este fél nyolc óra felé a szamos-völgyi motorosvonat elütötte a Dermata-gyárnál Pál Béla 16 éves tanoncot. A mo-zdony néhány méterre húzta maga után a szerencsétlen fiut. Csak kétségbeesett kiálto-zásaira lett figyelmes a mozdonyvezető és leállította a vonatot. Értesítették a mentőket, akik súlyos állapotban szállították be a sze-rencsétlenül járt fiatalembert a clujai sebészeti klinikára. Megállapították, hogy a fején és lábán szenvedett súlyos sérüléseket. Álla-pota nem életveszélyes.

Sinautó és autó katasztrófális karam-bolja Sopron közelében. Budapestről jelen-tik: Sopron közelében egy autó, amelyet Doblehoff cukorgyári igazgató vezetett, bele-rohant egy, a Fertő—Szent Miklós vonalon közlekedő sinautó utolsó kocsi-jába. Az autó teljesen összetört, a vagon kislíktott. Doble-hoff meghalt. Megállapították, hogy a ka-tasztrófiáért a felelősség Doblehoffot illeti, aki az utkeresztözésnél fokozta kocsija sebességét, anélkül, hogy a sinautóra figyelt volna.

VIASZT BRAZILIÁBÓL és AFRIKÁBÓL, tiszta TERPENTINT FRANCIA-ORSZÁGBÓL, FESTÉK-ANYAGOT OLASZORSZÁG-BÓL. Ezen anyagokból készül GLADYS CIPŐKRÉM.

Ezen krém előnye óriásiak. Aki cipőit naponta lehellet vé-kony réteg GLADYS krémmel vonja be, növeli ezek tartós-ságát. Ugyanakkor azonban tiszta és elegáns is, úgy hogy bárki előtt, bármely alkalom-mal megjelenhet, anélkül, hogy pirulna kellene, ha valaki cipőire veti tekintetét.

A francia légügyi miniszter Rómába utazott hogy megegyezést létesítsen a Párizs—Róma légi utvonali rendszeresítésére. Pá-ri-zsból jelenti-k: Demain tábornok francia légügyi miniszter repülőgépen Rómába uta-zott, ahol légügyi kérdésekben fog tárgyalni. Beavatott helyen úgy tudja, hogy az olasz-orosz eszmecsere meg fogják vitatni a stressai légi egyezményterv alapvonalait, megegyezést igyekeznek létrehozni az új Párizs—Róma légi utvonali rendszeresítéséről, a tiltott területek átrepüléséről s a Dél-Amerika légi utvonali szolgálatának közös fenntartásáról.

Saljapin visszavonul a színpadtól. Pá-ri-zsból jelenti-k: A világhírű operaénekes még mindig betegesen fekszik Párizsban. Az új-ságírók érdeklődésére Saljapin felesége ki-jelentette, hogy ha férje felgyógyul, teljesen visszavonul úgy a filmezéstől, mint a hang-versenydobogótól.

Vége felé közeledik az angol dokkmun-kások sztrájkja. Londonból jelenti-k: Mint arról beszámoltunk, néhány hete, bérreduk-ciók miatt sztrájkba léptek az angol kikötő-munkások. Legújabb jelentés arról számol be, hogy a dokkmunkások sztrájkja köze-lebből vége ér. Egyrésztük már fel is vették a munkát.

Rövid hírek mindenünne. Az olasz lapok értesülése szerint XI. Pius pápa köze-lebből Loreto-ba utazik. 1870 óta ez lesz az első hosszabb tartamu pápai utazás. — Ju-nius elején a magyar fővárosba érkezik György kenti herceg és felesége Marina hercegnő. — Erhardt Amalia pilótánő Mexi-kóból jövet Newyorkba érkezett gépén. A 3360 kilométeres utat 14 óra alatt tette meg. — Tegnap befutott a nápolyi kikötőbe az első számú francia hajóraj. A francia ven-dégeket nagy ovációval fogadták Olasz-országban. — Flandin francia miniszterelnök, aki a napokban autószerencsétlenségnél kar-ját törte, jobban van. — Ausztriában vissza-állították a hadseregben a hadapródhelyettesi rangot. Már eddig száz hadapródjelöltet neveztek ki. — Newyorkból jelenti-k, hogy az amerikai légi flotta 48 repülőgépe ismeretlen rendeltetéssel utnak indult Honolulu-ból.

Uzemben levő, géperőre berendezett MOSÓDA családi okok miatt SURGÓSEN ELADÓ Cim a kiadóhivatalban

ESTE EGY GRAIN DE VALS Meghajt lefogyasít

UJ KELET Legújabb hírek

Laval elindult moszkvai és varsói útjára

Laval Varsóban nem találkozik Pilsudzkival. A közelnapokban aláírják a cseh-orsz szerződést. Németország kész a dunai szerződéshez csatlakozni? Franciaország teljesen a kisantantnak engedte át a döntést a Habsburg-kérdésben

Jeftics és Maximos Bucurestibe érkeztek a Balkán-konferenciára

Párizs, május 9. (Rador.) Laval ma este 19.15 órakor elindult Varsón keresztül Moszkvába. A külügyminiszter nyolc napig lesz távol és 18-án érkezik vissza a fővárosba, ha csak valami változás nem áll be programjában.

Moszkvai jelentés szerint varsói diplomáciai körökben feltűnt, hogy Laval Varsóban nem fog találkozni Pilsudzkival.

A Temps közlése szerint Potemkin szovjetkötvet közölte a külügyi hivatalal, hogy a Lavallal Oroszországba készülő összes francia hírlapíróknak — a Matin és a Journal munkatársainak is — kiadja a beutazási vízumot. Ezzel a francia sajtó és a szovjetkötvettség incidense befejezést nyert. Délben még úgy volt, hogy a francia külügyminiszter hírlapíró-kisérlet nélkül utazik, mert nem akartak a Matin és Journal munkatársainak vízumot adni erre a többi lapok munkatársai is szolidaritásnak jelentették ki magukat s hajlandók voltak visszalépni a keleti uton való részvételtől.

Tegnap még Laval Pignatti di Gustozza olasz és Chlatkowszki lengyel követekkel tárgyalt.

Tallinn, május 9. (Rador.) Hivatalos körökben azt állítják, hogy miután a kaunasi kormány nem sietett válaszolni a szovjetkormány által április 6-án kölcsönös segélypaktum megkötésére tett ajánlatára, a szovjetkormány visszavonta ajánlatát. Kaunasi jelentés szerint az éjszaki és déli külügyminiszterek a balti államok külügyminisztereinek konferenciája befejeztével elhagyták a litván fővárost.

Prága, május 9. Hivatalos helyről szerzett értesülés szerint az orosz-csehszlovák kölcsönös védelmi szerződést a közelnapokban Prágában, vagy Genfben alá fogják írni.

Berlin, május 9. (Rador.) Neurath és Göbbels tegnap kategórikusan kijelentették, hogy Németország számára nem merül fel a locarnói szerződés felmondásának kérdése. Egyidejűleg ugyancsak Berlinből cáfolják azt a hírt, hogy a német kormány kérdést intézett volna Anglia, Olaszország és Belgium kormányaihoz aziránt, hogy francia támadás esetén levonnák-e a locarnói kötelezettségek következményeit és megsegítenék-e Németországot. A hírt hivatalosan Londonban is megcáfolták azzal, hogy a német kormány ilyen kérdést Angliának nem tett fel.

A Balkán-konferencia programja Genf, május 9. A nemzetközi politikában szerepet játszó körökben a Balkán-étekezlet valószínű napirendjéről a következőket mondják: Megtárgyalásra kerül a konferencián a dunai együttműködés kérdése, Bulgária felfegyverkezési igénye, a Balkán-államok és a szovjet kapcsolatai és az egymásközi gazdasági együttműködés kiszélesítésének lehetőségei.

Ezzel kapcsolatban több párizsi lap közli azt az értesülést, hogy a Bucurestibe összehívott Balkán-étekezlet nem fog mereven elutasító álláspontra helyezkedni a fegyverkezési egyenjogúsági igényrel szemben, ha ugyanakkor sikerül a biztonság kérdését megfelelően rendezni.

A jugoszláv lapok remélik, hogy a Bucuresti értekezlet elő fogja segíteni a béke megszervezésére irányuló aktív munkát. Dönteni kell többek között afelől, milyen álláspontot foglaljanak el a fegyverkezési egyenjogúsági igény, a dunai szerződés s a francia-orsz szerződés létrejötte után meginduló új tárgyalások kérdésében. További feladata a konferenciának a gazdasági együttműködés

megszervezése s a Balkán Bank alapításával kapcsolatos problémák megoldáshoz juttatása.

Egyidejű belgrádi jelentés szerint Maximos görög külügyminiszter tegnap este a jugoszláv fővárosba érkezett utban a Balkán-szövetség konferenciájára. Maximos Belgrádban találkozott Jefticsel, aki személyesen fogja képviselni hazáját a konferencián.

Bucuresti, május 9. Ma reggel 9 órakor megérkezett a határra Jeftics jugoszláv miniszterelnök vonata, amelyen Maximos görög külügyminiszter is helyet foglalt. A mai nap folyamán érkeznek a fővárosba a külföldi újságírók. Számos angol, francia, amerikai, orosz, magyar és osztrák újságíró jelentette be érkezését, akiket kívül a Balkán-államokból is 14 lapudósító jön a konferenciára.

A holnapi nap programja a következő: A három külügyminiszter reggel bejegyzi ne-

vét a királyi palota vendégeknyvébe, részt vesz a cotroceni plátón rendezett parádén, majd kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál, aki Titulescuval együtt ebédre magánál tartja őket. A délután folyamán kerül sor a konferencia első ülésére a külügyminiszteriumban, Titulescu kabinetjében a Genfből hozott kerekasztalnál, amelynél a kisantant miniszterei is üléseztek.

Ankara, május 9. (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy Jeftics e hónap végén látogatást tesz a török fővárosban. A Temps viszont római értesítést közöl, mely szerint Jeftics Genfbe utazás közben május 18-án Velencében találkozik Suvich olasz államtitkárral. Ezt a találkozást nyomon fogja követni Románia és Csehszlovákia főmegbízottainak az olasz államtitkárral való találkozása is. Ez utóbbi találkozások színhelye Genf, esetleg valamelyik északolaszországi város lesz.

CAPITOL MOZGÓ legújabb ujdonsága Ma premier!

GUSTAV FRÖHLICH és szépséges menyasszonya LIDA BAAROWA

világsikert aratott filmje: a **Barcarola**

Műsor előtt FOX világhírűd.

Katasztrofális tüzvész pusztított el egy regáti városkát

Szerdán délutánig 120 ház égett le és a tűz még mindig tart. Leégett egy tighinamegyei falu is

Bucuresti, május 9. Botosaniból jelentik, hogy ma éjjel 2 órakor Targu-Sulita városkában borzamas kimenetelű tűz ütött ki a főútcán, Blumfeld kereskedő házában. A tűz rendkívül gyorsasággal terjedt, a lakosságot leirhatatlan pánik fogta el. A tűzoltóság azonnal megkezdte az oltási munkálatokat, de a lokalizálás lehetetlennek bizonyult az erős szél miatt. A még mindig tartó tűz 100 házat és 100 gabonarakárt teljes egészében elhamvasztott. A kár meghaladja a 100 milliót.

Botosani, május 9. Déli 1 óráig Sulita 120 ház égett le. Miután a tüzet nem sikerült még lokalizálni, Isiból és Băcăuából kértek segítséget. Adam főügyész és Mavrocordat prefektus kiszálltak a helyszínre. A városka házainak nagyrésze fából épült, úgy, hogy a veszedelem továbbra is igen nagy.

Tighina, május 9. Cernaúra községben tegnap szintén tűz ütött ki, amelyet az erős szél táplált úgy, hogy fél óra alatt a falu fele lángokban állott. Csak ma reggelre sikerült megakadályozni a tűz továbbterjedését. A kár jelentékeny.

Senki sem felelős a piperatéri repülőszerecsétlenségért

Strugalis hadnagy ellen vizsgálat indult meg, mely tisztázta a repülőtszert

Bucuresti, május 9. Beszámolt róla az Uj Kelet, hogy a piperai repülőtéren szerecsétlenség történt, amelynek egy fiatal repülő-hadnagy esett áldozatul. A szerecsétlenség egy ötös repülőosztag felszállásánál történt. Amikor a parancsnok „oszolj”-t vezényelt, Strugalis hadnagy gépe összeütközött a Bagdad hadnagyéval. Strugalis ejtőernyővel a földre érkezett, de Bagdadnak csak a holttestét húzták ki a gép roncsai alól.

A repülőezred parancsnoksága vizsgálatot indított az ügyben. Strugalis hadnagy a vizsgálat folyamán kijelentette, hogy a szeren-

csétlésről nem tehet. Ő szabályszerűen hajtotta végre a parancsot. Ugy látszik, Bagdad a vezényszó elhangzásának pillanatában elvesztette a gép fölött az önuralmát és így következett be a szerecsétlenség. Strugalis elmondotta, hogy nem ugrott ki a gépből, hanem kizuhant belőle és esés közben nyílt ki az ejtőernyője. Memekülését csak a szerecsétlenség köszönheti, mert őt is csak az összeütközés ereje vetette ki a gépből.

A vizsgálat megállapította, hogy Strugalis vallomása a valóságnak megfelel és így a hadnagyról elhárul a szerecsétlenség felelőssége. Bagdadot egyébként ma temetik a Bellu temetőbe.

Schuschnigg elutazott Olaszországba London, május 9. A Daily Herald szerint Németország kész a dunai megegyezéshez csatlakozni, de olyan szövegezését követeli a benemavatókhozási egyezménynek, hogy Ausztriában Olaszország domináló szerepe is ki-zárassék.

Budapest, május 9. Kánya magyar külügy-miniszter tájékoztatta Gömbös magyar miniszterelnököt a velencei eszmecsere lefolyásáról. Bécsi jelentés szerint Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár elutazott Olaszországba, hogy tárgyalást folytasson Mussolinival és Suvich államtitkárral. Ezzel kapcsolatban Rómából azt közlik, hogy a főreneri összejövetel alkalmával Mussolini és Schuschnigg a Habsburg-kérdéssel fognak foglalkozni, továbbá a benemavatókhozási konvencióval, amely meggátolja az idegen propagandát, mely rezsimváltozást szeretne Ausztriában. Magyarország álláspontja ebben a kérdésben állítólag közelebb áll a kisantantéhoz, mint Ausztriáéhoz.

A közeli Mussolini-Schuschnigg találkozás, valamint a Suvich-Benes-Jeftics tanácskozás erősen foglalkoztatja a német közvéleményt, amely úgy viselkedik, hogy megfelelő előkészületek biztos alapot adnának a dunai paktumnak.

Több párizsi lap rámutat arra, hogy a francia kormány a Habsburg-kérdésben a döntés és az állásfoglalás jogát teljesen a kisantantnak engedte át.

London, május 9. (Rador.) A Reuter-ügynökség tudni véli, hogy a tegnapi kabinet-tanács napirendjének főtárgyát külpolitikai kérdések képezték.

Nem lehet megsemmisíteni a Rapid autóbussz-vállalat koncesszióját. A cluj-i Rapid autóbussz-társaság és a cluj-i interimár-bizottság közötti harc most — legalább is egyelőre — a Rapid vállalat javára dönt el. A városi tanács ugyanis meg akarta vonni a vállalat koncesszióját, bár a városi főügyész véleménye szerint a szerződés jogilag nem semmisíthető meg. A városi tanács a belügy-miniszter útján kérte a helyi revíziós bizottságtól a szerződés megsemmisítését. A revíziós bizottság azonban visszautasította a megsemmisítésre vonatkozó indítványt és ezért az ügy most a központi revíziós bizottság elé kerül.

Könyvszenzációk!

vk. = vászonkötés	LEI
Heinrich Mann: Nehéz élet vk.	66
Ursula Parrott: A szerelem elmúlt vk.	66
Mauriac: Az éjszaka vége vk.	66
Seignobos: A francia nemzet őszinte története vk.	150
Bunin: Ifjúság szerelem vk.	158
Houben: A Déli Sark meghódítása vk.	158
Houben: Az Északi Sark felfedezése vk.	158
Rogger: Két utas eltűnt	33
Hammet: A máltai sólyom	33
Rogger: Halálkabin	33
Körmendi Ferenc: Tóparti muzsika	53
stb. stb.	

LEPAGE
-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Nyomdája Cluj, Strada Baroa L. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Tám post pldite in r No. 224713

10. Hav évre félv detó KÉI dósá: Clikkeuk utányor rás megjelöléséve

Tegnap Bu

A me

A dunai á

Bucuresti, május külügyminiszterei te lóst tartottak, amel vitatásra kerülö Komminükét nem a A Dimneata sze nyernek a konferen ként a lap fogalk lannak a konferen magatartásával, an nek kormányaik ké latkozataiból követl

Ami Romániát il -- Titulescu a bek ségét úgy tekinti, tantok, továbbá Fr szág, valamint a h tságával megegyezé Romier és Bonou beszédeiből kitünik, ja, hogy Európa tö lágáboru által lét formájában tényleg re tekintettel kell egyesenen érdekl és megoldásánál.

Jugoszlávia állás értesült, hogy az unió bizonyítékot máig hozott határo Ezek az okok ké közli politikai kö bözített fontos mai konferencián tőrőnelt

E határozatok hogy legyenek, ho lyást gyakorolhas gyalásokra és azok a dunai medence állapotására vanna kán és kisantantó tönörült 5 állam

Ezeket az elvi -- Irja a Dimin aencia le fogja Ausztria függetl Habsburgok kér problémákr

amelyek oly érteir nak, amelyek a leg tetik a legöszinté nos szükségletek é hogy vitális érdeke meg.

Ami Görögorszá mánya részéről me tén újabb kötelez rökország pedig amennyiben Tevl mint a török nemz elnök megbízottja lásponjtát valija.

A tegnapi esti t cu a következőket -- A teljes egy mében dolgoztunk hogy amit teszünk Az Unversul sz vőzölte a szövets jeztette a tanács elnöki minőségben kérdést foglal má tette a javaslatot vitatását.

A lap úgy tudj mal egyezmény lyek általános amelyekről a ta tett A Unversul meg miniszter között t